

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Kisberzseny Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	9
Célok	9
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	11
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	11
2. Stratégiai környezet bemutatása	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	37
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	55
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	63
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	69
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	76
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	77
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	78
1. A HEP IT részletei.....	78
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	78
Jövőképünk	79
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)</i>	80
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	86
3. Megvalósítás	89
3.1 A megvalósítás előkészítése	89
3.2 A megvalósítás folyamata	89
3.3 Monitoring és visszacsatolás	92
3.4 Nyilvánosság	92
3.5 Kötelezettségek és felelősség	92
3.6 Érvényesülés, módosítás	93
4. Elfogadás módja és dátuma	94

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Kisberzsény Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Kisberzsény község hivatalos oklevelekben 1488-tól szerepel.

Lakói egytelkes nemesek és parasztok voltak. Legnagyobb lélekszáma 1857-ben 431 fő, azóta állandóan fogyatkozik.

Megélhetési bázisát az agrártermelés jelentette. A lakosság 1774-ben saját költségén épített imaházat, mivel temploma nem volt. Mint leányegyház Tüskevárhoz tartozott.

Iskolájáról és rektoráról 1771-ben írtak először.

Villanya már 1945 előtt is volt. a Művelődési Házat 1959-61 között építették. Orvosi rendelőt, tűzoltószertárt, könyvtárt alakítottak ki.

Korszerű vegyes- és italboltot építettek.

Legközelebbi vasútállomás Karakószörcsökön található.

A tanácsválasztások előtt közigazgatásilag a tüskevári körjegyzőséghez tartozott.

1969. július 1-től a tüskevári községi közös tanács társközsége.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1977-től a túskevári községi közös tanácsot a somlóvásárhelyi községi közös tanácshoz csatolták. A községnek társközségi szerep jutott. Ezen időszak alatt új létesítménnyel nem gyarapodott a község.

1990. november 1-től Túskevár és Apácatorna községekkel, Túskevár székhellyel alakítottak körjegyzőséget, melyhez 2010. januártól Kispirit és Nagypirit Önkormányzata is csatlakozott. 2013. január 1-től pedig 9 településsel – Túskevár, Apácatorna, Kisberzseny, Nagypirit, Kispirit, Iszkáz, Kiscsász, Kolontár, Pusztamiske - közösen megalakították a Túskevári Közös Önkormányzati Hivatalt, melyhez 2015. január 1. napjától 4 település – Nagyalásony, Dabrony, Somlóvecse, Vid – majd 2020 01.01.-től újabb 3 település - Karakószörcsök , Kamond, Kerta csatlakozott. A Közös Hivatal székhelye: Túskevár.

1990. január 1-től jelentős fejlődést él meg a község

- Egészséges ivóvizet kapott 1991 évben.
- Az összes belterületi, önkormányzati út és járda aszfaltburkolatot kapott.
- Új buszváró és buszforduló, valamint mini gázcseretelep építésére került sor.
- A telefonprogram és a gázhálózat kiépítése befejeződött.

Az önkormányzat visszavásárolta a termelészövetkezettől a 2 lakásos ingatlanát, amelyben orvosi rendelőt, könyvtárat és hivatali helyiséget alakítottak ki.

A község hagyományos ünnepe a Szt.Mihályi búcsú.

A község nemzetközi kapcsolattal nem rendelkezik.

Általános Iskola és óvoda a községben nincs, a gyerekek Túskevára járnak iskolába, óvodába.

A közüemi vízellátást a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.-n keresztül biztosítják a település lakossága számára. Az áramszolgáltatást és a gázszolgáltatást az E.ON. biztosítja, telefonhálózattal ellátott a lakosság. A mobilhálózatok elérhetők, a televíziós csatornák biztosítását műholdon keresztül sugárzó cégek lehetővé teszik, internet hozzáférése kb. a lakosság 60 %-nak van.

Népesség alakulása:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	87	bázis év
2018	90	103,45%
2019	109	121,11%
2020	178	163,30%
2021	195	109,55%
2022	94	48,21%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

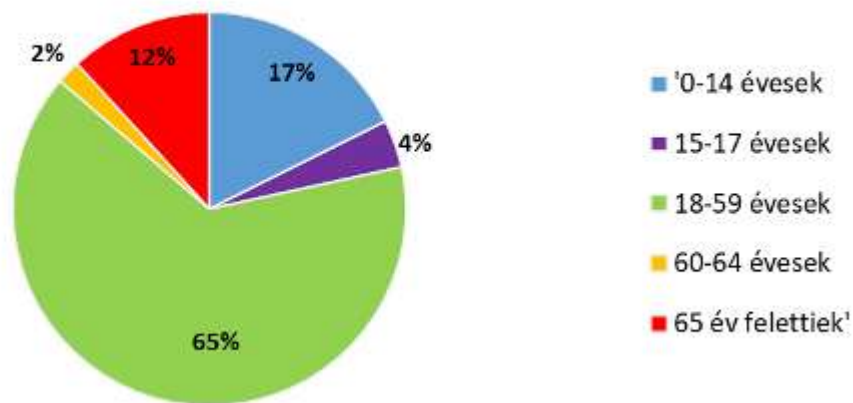

A Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (továbbiakban: TEIR) adatbázisából kivett adatok a lakónépesség számát mutatják, a bejelentett lakosok száma 2022. január 1-jén 94 fő.

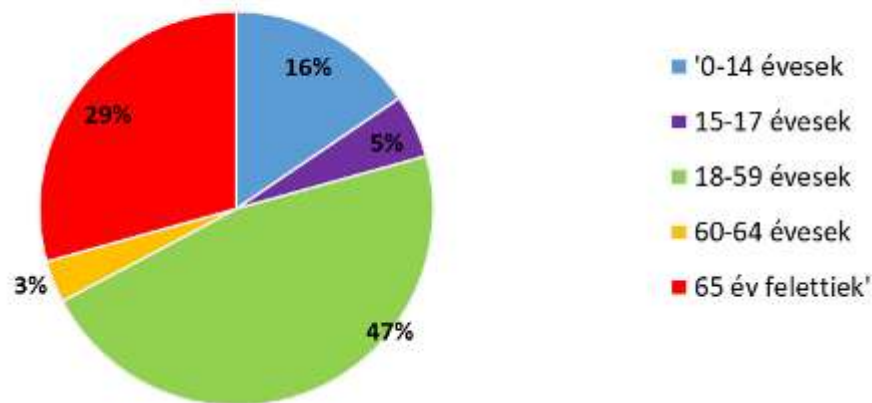
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	51	58	109	46,79%	53,21%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			3	2,75%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	9	9	18	8,26%	8,26%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	3	5	1,83%	2,75%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	33	27	60	30,28%	24,77%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	1	2	3	0,92%	1,83%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	6	17	23	5,50%	15,60%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

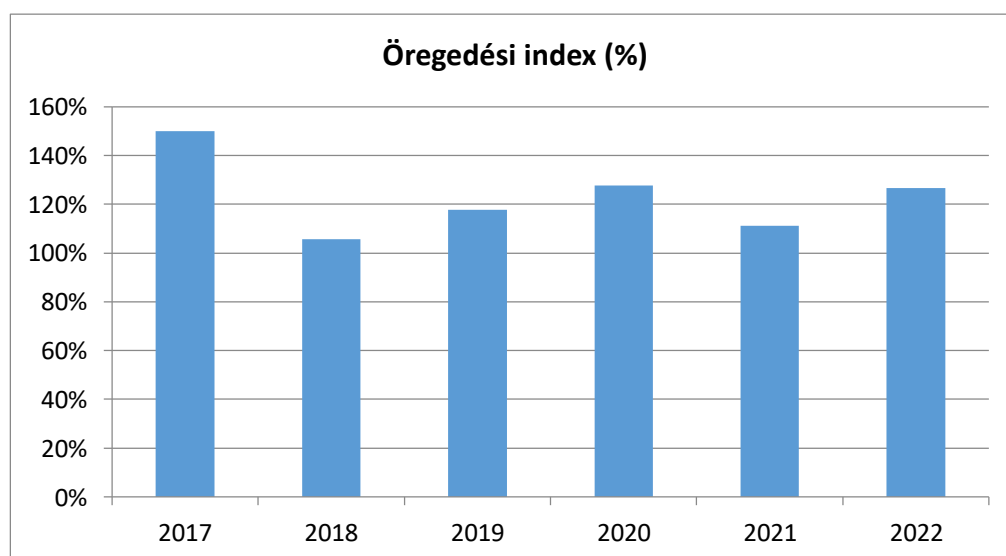

Az aktív korú lakosság aránya a lakosság kb 47 - 65 %-át teszi ki. Az inaktív lakosság aránya, amelyet jórészt az alacsony összegű nyugdíjból élő – öregségében magára maradt – idős korosztály és a többszörösen hátrányos helyzetű – segélyekből élő – családok alkotnak, az országos átlaghoz képest nem jellemző.

A 18-59 év közötti lakosok száma, akár férfiak, akár nők tekintetében a legmagasabb. A számadatokból is kitűnik, hogy jóval több az egyedül élő idős nő, mint férfi. Ez megegyezik az országosan jellemző adatokkal.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	21	14	150,00%
2018	19	18	105,56%
2019	20	17	117,65%
2020	23	18	127,78%
2021	20	18	111,11%
2022	19	15	126,67%

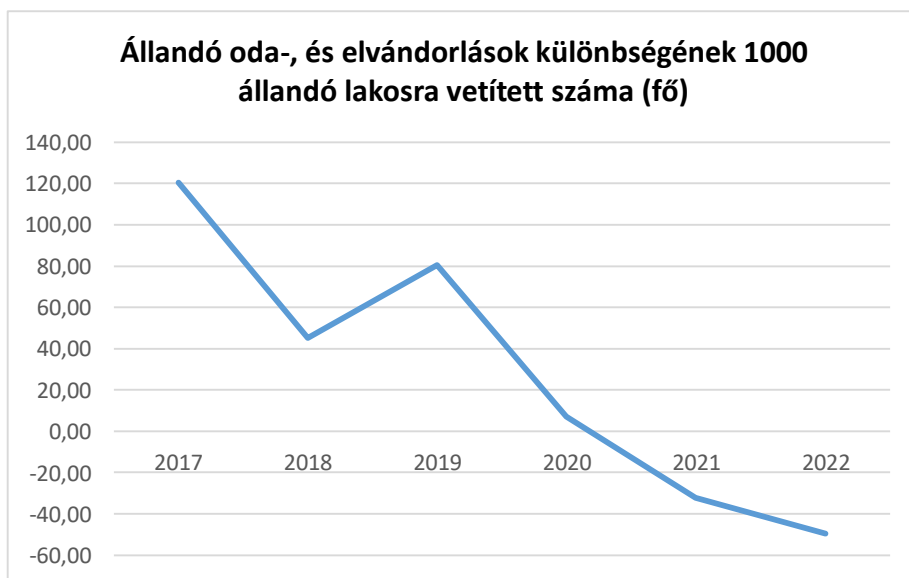
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index táblázat alapján az látható, hogy a vizsgált időszakban 2020-tól csökkent a különbség, az idősek és a 14. éves kor alattiak között.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	120,48
2018	45,20
2019	80,40
2020	6,97
2021	-32,17
2022	-49,47

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2021 - 2022-ben településünkről történő elvándorlás a jellemző, melynek oka az is, hogy a fiatalok helyben illetve a közelben nehezen találtak munkát.

2017- 2020-ig viszont az odavándorlás lett jellemző, melynek egyik fő oka, hogy az állam által nyújtott anyagi segítségnyújtás ösztönözte a fiatal párokat, az ingatlanba fektetésre, ezáltal több üres ingatlanba költöztek ebben a három évben.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-24,10
2018	-11,30
2019	10,05
2020	0,00
2021	0,00
2022	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2020-tól a településen nincs változás, az élve születések és halálozások különbségében.

Értékeink, küldetésünk

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésével a település szeretne előrettekintően gondolkodni Kisberzsény helyzetét és a hátrányos helyzetű csoportokat illetően. Célunk, hogy minden lakó számára elérhetőek legyenek a közszolgáltatások, biztosítsuk a mélyszegénységben élők és romák, az idősek, a nők, a gyermekek, valamint a fogyatékkal élők számára az esélyegyenlőséget az élet különböző területein. A célcsoportok körében fellelhető problémák elemzésével közelebb kerülünk a rejtett problémákhoz, melynek megoldását az intézkedési terv tartalmazza. A terv elkészítése segíti a település vezetését, hogy tudatosan törekedjen a hátrányos helyzetű csoportok problémáinak megoldására és aktívan vegyen részt az ezzel kapcsolatos jövőbeni tervek kidolgozásában.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Kisberzsény település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
a diszkriminációmentességet,
szegregációmentességet,
a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

Az Ebktv.-ben foglaltak szerint a Helyi Esélyegyenlőségi Programok intézkedéseinek kapcsolódnia kell az alábbi Európai Unió és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

Új Roma Stratégia (2019-2030): a napjainkban is gazdasági nehézségekkel, előítéletekkel küzdő, a többségi társadalomhoz képest leszakadó roma népesség felzárkóztatása érdekében szükséges beavatkozási irányokat meghatározó stratégia, mely a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal együttműködésben kívánja megvalósítani a lefektetett célokat. A stratégia kiemelt figyelmet fordít a roma gyermekek sorsának alakulására.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024): a stratégia 2009 és 2024 közötti 15 éves időszakra vonatkozóan fogalmaz meg célokat és feladatokat annak érdekében, hogy az ifjúság „a demokratikus értékek ismerete és elismerése mellett jogaival tudatosan élő, a felnőtt társadalomba zökkenőmentesen beilleszkedő, s azt innovatív szemlélettel folyamatosan megújító erőforrásként biztosítsa saját maga és közössége boldogulását, érvényesülését”. (Nemzeti Ifjúsági Stratégia, 34. o.)² A stratégia egy átfogó célt fogalmaz meg: az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítését. Ezt további specifikus célokra bontja.

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032): A hosszú távra (2007-2032 közötti időszakra) szóló stratégia célja a gyermekszegénység csökkentése, a gyermekek esélyeinek javítása. Elkészítésének három fő oka volt:

1. A gyermekek és családjaik nélkülözésének csökkentése, a gyermekek fejlődési esélyeinek javítása, azon gyermekekkel a fókuszban, akiknek érdekei a leginkább sérülnek, akik fejlődését a nélkülözés leginkább korlátozza.
2. A szegénységi ciklus megszakítása.
3. Az ország fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődése érdekében szükséges a gyermekek esélyeinek közelítése, a növekvő társadalmi szakadékok szűkítése.

A stratégia három átfogó célt kíván megvalósítani egy generáció alatt:

- Jelentősen, a jelenleginek töredékére csökkenjen a gyermekek és családjaik szegénységének aránya, és ezzel egyidejűleg közeledjenek egymáshoz a gyermekek továbbtanulási esélyei, életkilátásai.
- Szűnjenek meg a gyermeki kirekesztés, szegregálás és mélyszegénység szélsőséges formái, csökkenjen az életesélyeket romboló devianciák előfordulása.
- Alapvetően alakuljon át azon intézmények és szolgáltatások működés módja és szemlélete, amelyek ma hozzájárulnak a szegénység és kirekesztés újratermelődéséhez. Ezeknek az intézményeknek és szolgáltatásoknak a mainál sokkal nagyobb mértékben kell hozzájárulniuk a gyermekek képességeinek kibontásához, ahhoz, hogy felnőttként értelmes tevékenységek révén, teljes jogú polgárként kapcsolódjanak be a társadalom életébe.”

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030):

A nők foglalkoztatása növelésének elsődleges eszköze mindazon akadályok lebontása, amelyek jelenleg visszatartják – különösen a gyermeket nevelő – nőket a munkaerőpiacra való visszatéréstől. Ezek sorában kiemelt szerepe van az atipikus és rugalmas foglalkoztatási formáknak, valamint általában a családbarát szemléletű foglalkoztatásnak. A kisgyermeket nevelő szülők egy részének készségei, ismeretei megkopnak és elavulnak a gyermek ellátásának időszak alatt, így képzésük és személyre szabott segítség nyújtása is fontos szerepet játszik sikeres munkaerőpiaci visszatérésükben. Mindezek mellett jelentős számú nőnek jelenthetnek lehetőséget a különféle önfoglalkoztatási lehetőségek, vállalkozások, szövetkezeti típusú megoldások. Ezeknek a lehetőségeknek a feltárása, a jó gyakorlatok terjesztése, az akadályok lebontását szolgáló jogi környezet megteremtése, illetve az elearning képzési formák bevezetése elengedhetetlen.

A nők részvétele jelenleg a gazdaság, a tudomány, a szakképzés és a politika egyes területein alulreprezentált. A Kormány kiemelt feladatának tekinti a nők támogatását, motiválását ezeken a területeken való szerepvállalásra, annak érdekében, hogy elképzeléseiknek, tudásuknak, képességeiknek megfelelően tudjanak érvényesülni a karrierjükben. E tekintetben lényeges a képzések szervezése, mentorálás, példaképek bemutatása, illetve a sikeres nők eredményeinek elismerése díjak alapításával.

A foglalkoztatás és a szociális védelem terén a nők és férfiak között húzódó szakadékok megszüntetése az Európa 2020 stratégia egyik legfontosabb célja, különösen három, a nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőség szempontjából kiemelt fontosságú területen, nevezetesen a foglalkoztatás, a társadalmi befogadás ösztönzése és a szegénység csökkentése terén. Kiemelten fontos az egyes hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok, így például a kisgyermekes, gyermeküket egyedül nevelő, nagycsaládos, fogyatékos gyermeket nevelő, idős, illetve roma nők munkaerőpiacra való visszajuttatása, beilleszkedésének elősegítése, illetve további támogatása.

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024): kapcsolódva a nemzetközi idősügyi politikákhoz, az időspolitika hosszú távú célkitűzéseit tartalmazó dokumentum, mely sokrétű és átfogó változásokat sürget az idősek helyzetének javítása érdekében, továbbá az egyik legfontosabb megoldandó kérdésként jeleníti meg az idősek diszkriminációját, esélyegyenlőségének megteremtését.

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025): Az Országgyűlés összhangban a vonatkozó ENSZ egyezmény⁵, valamint az Európai Fogyatékosügyi Stratégiával, 2015 márciusában elfogadta az Országos Fogyatékosügyi Programot, mely a 2015 és 2025 közötti tíz éves időszakra vonatkozóan határoz meg célokat és feladatokat a fogyatékossgal élő személyek élethelyzetének javítása és esélyegyenlőségének megteremtése érdekében. Mivel a fogyatékossgal élő emberek gyakorlatilag az élet minden területén hátránnyal indulnak, ezért a program számos szintén kíván beavatkozásokat eszközölni a célok megvalósítása érdekében, ehhez pedig az ágazatközi együttműködés és szakpolitikák gondos összehangolásának szükségességét is megállapítja. (Az Országgyűlés 15/2015. (IV. 7.) OGY határozata az Országos Fogyatékosügyi Programról (2015–2025.), Magyar Közlöny 2015. évi 47. száma)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

Költségvetési rendelet – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § (1) bekezdése értelmében a jegyző által előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselőtestületnek.

Évről évre egyre kevesebb anyagi lehetősége van a településnek arra, hogy éves költségvetési rendeletébe olyan kiadásokat tervezzen, mellyel csökkenthetné a nagyvárostól távoli kistélepülés adta hátrányokat

Évről évre egyre kevesebb anyagi lehetősége van a településnek arra, hogy éves költségvetési koncepciójába olyan kiadásokat tervezzen, mellyel csökkenthetné a nagyvárostól távoli kistélepülés adta hátrányokat.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Településrendezési terv – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi és a kerületi önkormányzatok a külön jogszabályban meghatározott hatáskörük szerint – a településrendezési feladatukat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látják el.

Településszerkezeti terv - Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait, ennek megfelelően az egyes területrészek felhasználási módját, a település működéséhez szükséges műszaki infrastruktúra elemeinek a település szerkezetét meghatározó térbeli kialakítását és elrendezését, az országos és térségi érdek, a szomszédos vagy a más módon érdekelt többi település alapvető jogainak és rendezési terveinek figyelembevételével a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett. A településszerkezeti tervet a települési önkormányzatnak legalább tízévenként felül kell vizsgálnia, és szükség esetén a terv módosításáról vagy az új terv elkészítéséről kell gondoskodnia. A tízévenkénti szükséges felülvizsgálat során gondoskodni kell az időközben történt módosítások egységes tervbe foglalásáról.

Önkormányzatunk fenti koncepciókkal, tervekkel rendelkezik.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Kisberzsény tagja a Tüskevári Óvodafenntartó Társulásnak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az adatgyűjtést a TEIR rendszerből, a KSH-TSTART adatbázisából, illetve az önkormányzatnál meg lévő adatokból helyi információk alapján végeztük. A TEIR adatbázisán kívül a felhasználható adatokat az iskola, óvoda, család és gyermekjóléti szolgálat, védőnő, orvos, könyvtár és művelődési ház, a közös önkormányzati hivatal nyilvántartásai biztosították. Térségi szinten kaptunk információt a területileg illetékes munkaügyi kirendeltség adatbázisából is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység, mint fogalom alatt, elsősorban azt a jelenséget értik a szakemberek, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység viszonylag újkeletű jelenség az emberiség történelmében, hiszen a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. A fogalmak, mint látható, nem azonos élethelyzetet fednek, általánosan elmondható, hogy a szegényebb országok szegényei sokkal szegényebbek, mint a gazdagabb országban élő alacsony társadalmi státuszúak. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35%-át teszi ki, köztük 850 000 gyermek.

A szegénység, mint szó a szocializmus időszakában tiltott fogalom volt, helyét a „hátrányos helyzetű” és „halmozottan hátrányos helyzetű” kifejezések vették át.

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Ezekben a térségekben a születéskor várható élettartam is lényegesen alacsonyabb. Hazánkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bőrszín függő. Bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők része cigány származású.

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek (továbbiakban LHH kistérség) területével

Ma Magyarországon minden harmadik ember a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 4. § (1) bekezdése értelmében a jövedelem az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett

aa) a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szjtv.) szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó – megszerzett – vagyoni érték (bevétel), ideértve a

Szjtv. 1. számú melléklete szerinti adómentes bevételt, és ab) azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról szóló törvény, a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a 5. törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni;

b) vagyon: ha e törvény másként nem rendelkezik, az a hasznosítható ingatlan, jármű, vagyoni értékű jog,

továbbá pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt – jövedelemként figyelembe nem vett – összeg, amelyek

ba) külön-külön számított forgalmi értéke, illetve összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb

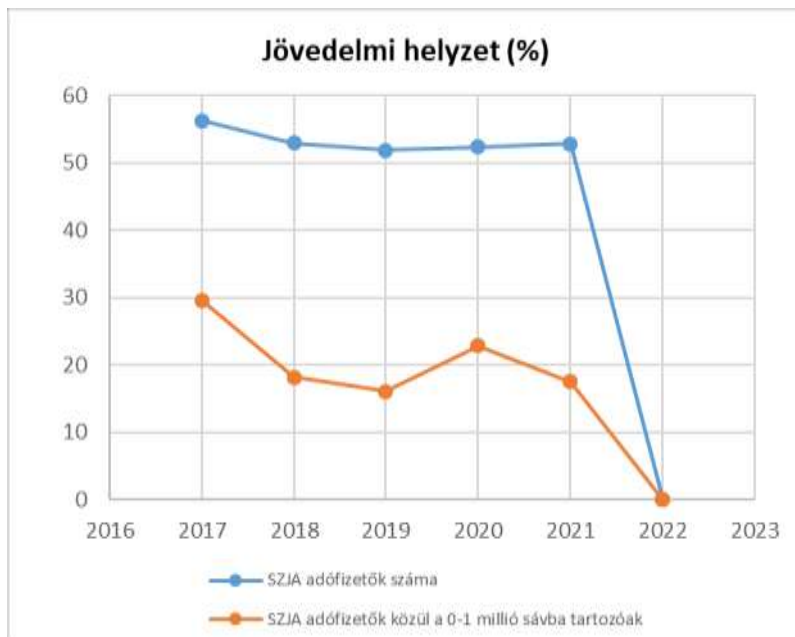
összegének a harmincszorosát, vagy

bb) együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát

meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzbeli és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű;

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	56,25	29,63
2018	52,88	18,18
2019	51,85	16,07
2020	52,29	22,81
2021	52,78	17,54
2022	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A fejezetre vonatkozó jogi szabályozás szerint a helyi önkormányzat az Flt. 8. §-a értelmében külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során közfoglalkoztatást szervez, figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását, döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit, az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

A helyi önkormányzat a Mötv. 15. §-a szerint feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Hátrányos megkülönböztetés, előnyben részesítés a foglalkoztatás területén – Ebktv. 21. § - 23. §. Az Ebktv. fenti paragrafusai rögzítik, hogy egyenlő bánásmód követelményének sérelmét jelenti különösen, ha a munkáltató a munkavállalóval szemben közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetést alkalmaz pl. a munkához jutás során, a munkához jutás felvételi eljárása keretében, stb.

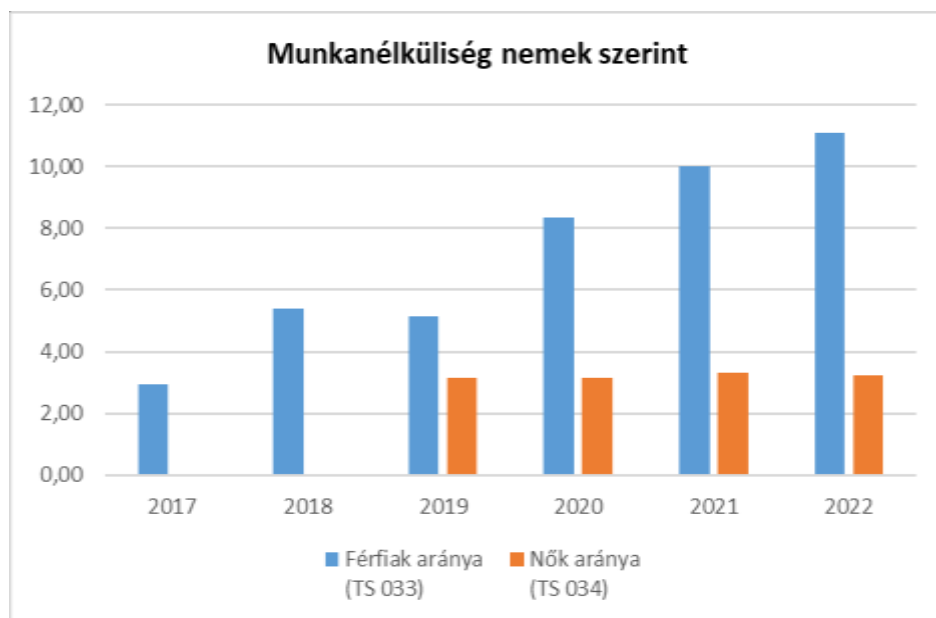
Előfordulnak olyan speciális helyzetek, amikor indokolt, hogy a munkáltató különbséget tegyen helyzetük, tulajdonságuk, jellemzőjük alapján a munkavállalók között, ezért az Ebktv. értelmében nem minősül az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének, ha az a munka jellege vagy természete alapján indokolt, az alkalmazásnál számba vehető minden lényeges és jogszerű feltételre alapított arányos megkülönböztetés. A 23. § biztosítja annak a lehetőségét, hogy törvény, kormányrendelet, illetve kollektív szerződés a munkavállalók meghatározott körére – a foglalkoztatási jogviszonnyal vagy a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonnyal összefüggésben – eltérjen az egyenlő bánásmód követelményétől, amennyiben ennek célja valamely hátrányosabb helyzetű csoporttal kapcsolatban előnyben részesítési szabályok meghatározása, pozitív diszkrimináció alkalmazása.

A táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	2,94	0,00	1,47%
2018	5,41	0,00	2,71%
2019	5,13	3,13	4,13%
2020	8,33	3,13	5,73%
2021	10,00	3,33	6,67%
2022	11,11	3,23	7,17%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

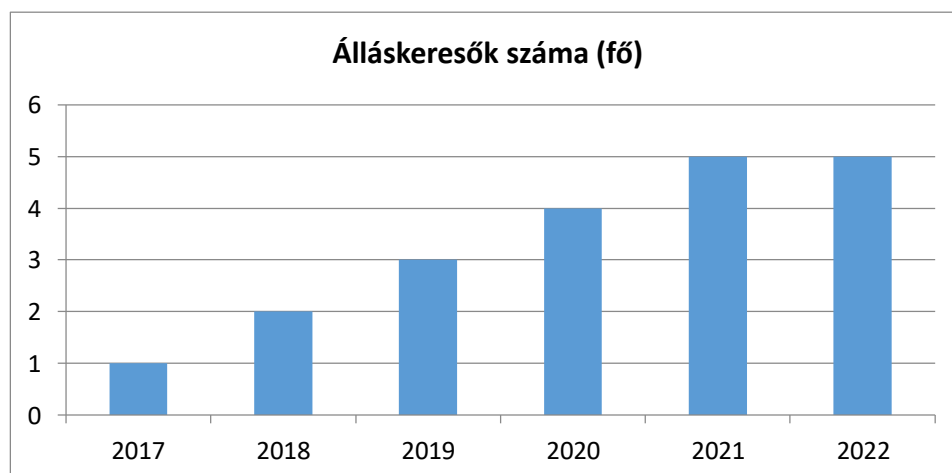

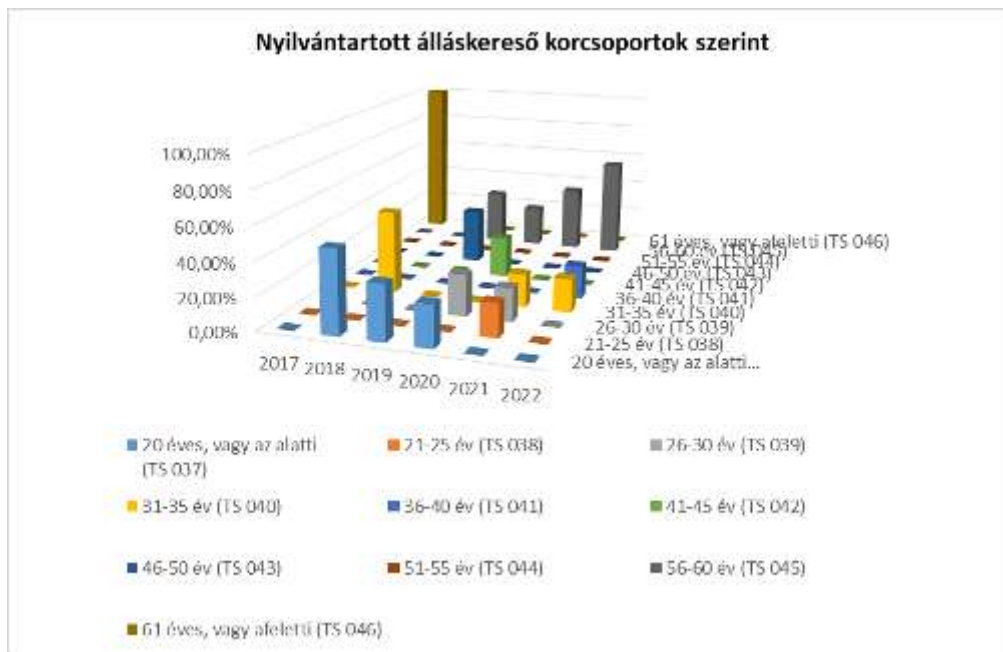
Megfigyelhető ezen időszak alatt, hogy a nyilvántartott álláskeresők arány folyamatosan nő. A növekedés oka lehet, hogy egyes munkahelyek megszűntek.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	1	2	3	4	5	5
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	1,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	50,00%	33,33%	25,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%	20,00%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	1,00	0,00	0,00	1,00	1,00
	%	0,00%	50,00%	0,00%	0,00%	20,00%	20,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	20,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	2,00	3,00
	%	0,00%	0,00%	33,33%	25,00%	40,00%	60,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

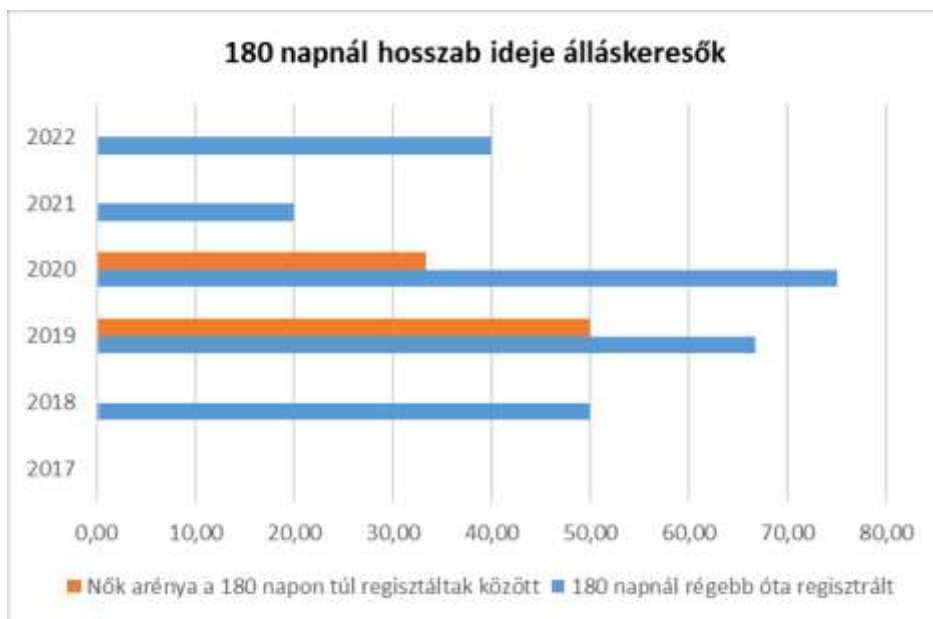

A fenti táblázat adatai alapján megállapítható, hogy az elmúlt évek adatait vizsgálva a nyilvántartott álláskeresők száma nőtt.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	0,00	0,00
2018	50,00	0,00
2019	66,67	50,00
2020	75,00	33,33
2021	20,00	0,00
2022	40,00	0,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

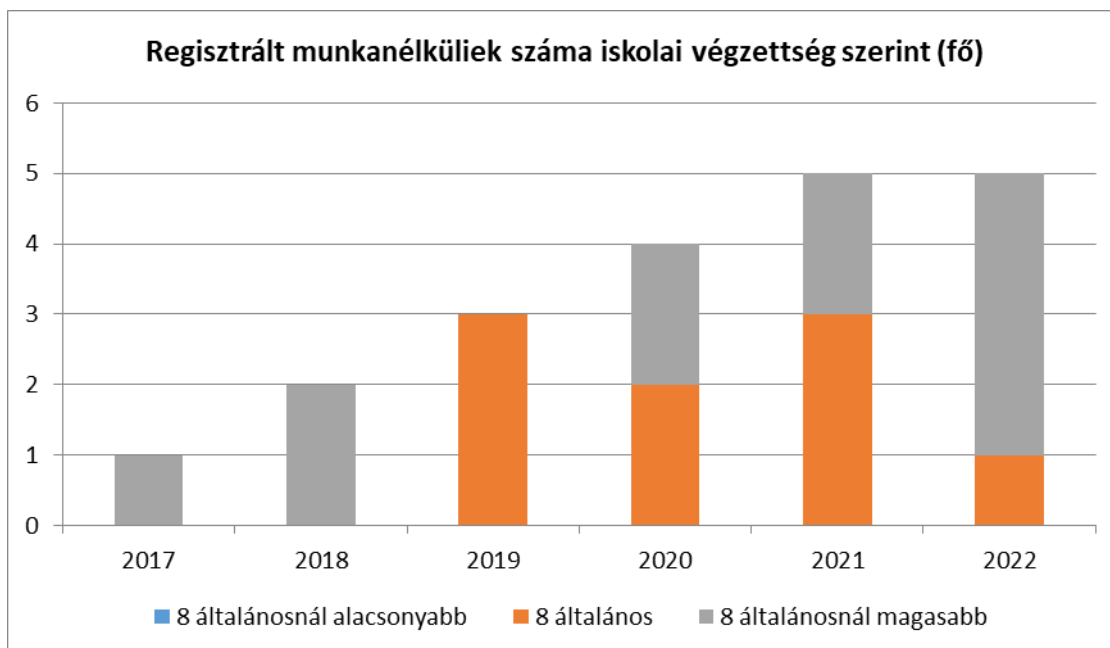
Ez a táblázat a munkanélküliség és a tartós munkanélküliség évek alatt való elmélyülésének százalékos megoszlását mutatja. A szám adatok szerint az évek alatt, hol nőtt, hol pedig csökkent a tartós munkanélküliek száma. 2018-tól 2020-ig nő a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli aránya, majd csökken. 2019-2020-ban volt jelentősebb a nők aránya, a 180 napon túl regisztráltak között.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	1	0	0,00%	0	0,00%	1	100,00%
2018	2	0	0,00%	0	0,00%	2	100,00%
2019	3	0	0,00%	3	100,00%	0	0,00%
2020	4	0	0,00%	2	50,00%	2	50,00%
2021	5	0	0,00%	3	60,00%	2	40,00%
2022	5	0	0,00%	1	20,00%	4	80,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A települési adatokat tartalmazó táblázat szerint 8 általánosanál kevesebb iskolai végzettséggel 2017-2022 között nem volt regisztrált munkanélküli. A 8 általános iskolai végzettséggel rendelkező álláskeresők száma pedig, folyamatos növekedést mutat.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	5	5
2018	4	4
2019	4	3
2020	6	3
2021	4	4
2022	4	3

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Azok a munkavállalók, akik nem tudtak, vagy nem akartak távolabbi településeken munkát vállalni, azok próbálták meg élni a közcélú foglalkoztatás lehetőségével. A közfoglalkoztatottak aránya a település aktív korú lakosságához képest alacsony.

Kisberzsényben a közfoglalkoztatottak éves átlaga 2017-2022. évben 3-5 fő.

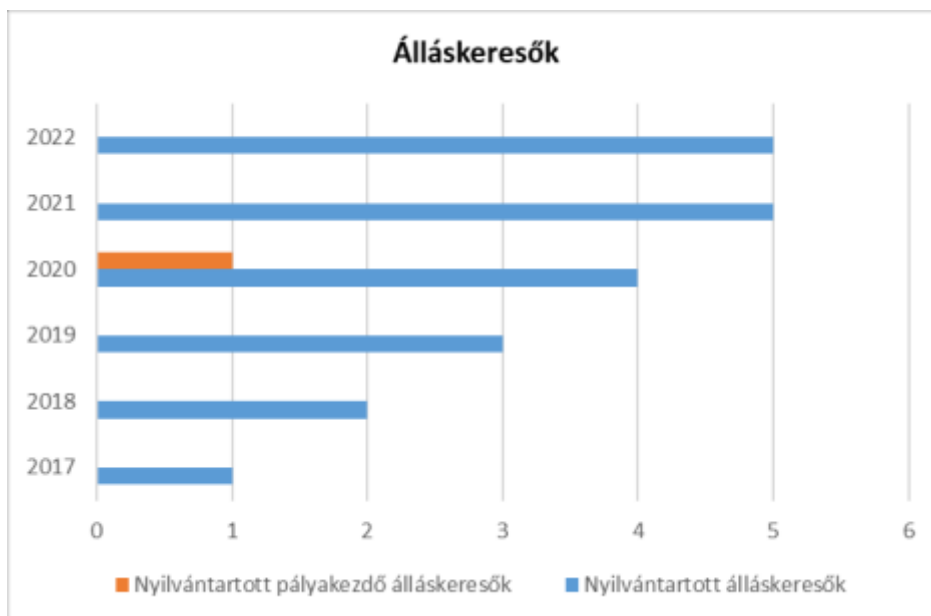
- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Kisberzsényből viszonylag jól megközelíthetők a közeli települések, városok, mivel naponta 10 buszjárat indul a járási székhely és Ajka felé, valamint egyre több a céges munkásjárat, így a munkába járás megoldott.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	1	0
2018	2	0
2019	3	0
2020	4	1
2021	5	0
2022	5	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az önálló egzisztencia megteremtése, illetve ennek nehézsége főképp a fiatal felnőttek esetében vált kardinális kérdéssé. Ők az a korcsoport, akik egyre később állnak munkába, melynek következtében csökken a tervezhető karrier-útvonalak stabilitása, ugyanakkor későbbre tolódik az az átlagéletkor, amikor családot alapítanak, vagy saját lakást vásárolnak. Ennek következtében a társadalomtudományokban megjelent egy új fogalom a posztadolencia. Ez egy olyan-a fiatalkor és a felnőttkor közé beékelődő- életszakaszra utal, amelybe azok tartoznak, akik „a felnőtté válás legtöbb pszichológiai kritériumának megfelelnek, de nem elégítik ki a szociológiai követelményeket”, azaz a szükséges gazdasági alapok nélkül lépik át a felnőttkor küszöbét.

A fiatalok elhelyezkedési esélyeit növelő programok a területileg illetékes munkaügyi kirendeltség közvetítésével érhetők el. Azonban elmondhatjuk, hogy fiataljaink között nem jellemző, hogy ezzel a lehetőséggel élnek. Inkább távolabbi nagyobb városokban, vagy külföldön próbálnak munkát találni.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok számára vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A második legnagyobb létszámú hazai nemzetiség Veszprém vármegyében a cigányság. 2022-ben 3,2 ezer fő vallotta, hogy a cigány nemzetiséghez tartozik. Arányuk a megyében élő hazai nemzetiségek körében 2011-hez képest csökkent.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Hátrány a több műszakos rendben való elhelyezkedésből adódó nehézség, mely elsősorban a kisgyermekes édesanyák körében okoz problémát, mivel a településen nincs a gyermekek felügyeletét és ellátását biztosító bölcsőde, óvoda. A gyermekek felügyeletének megoldására irányuló alternatíváink sajnos települési szinten nincsenek, az jelenthet segítséget, ha a településen lakik az előző generáció, így nagyszülők, rokonok besegítenek a gyermekek ellátásába, felügyeletébe, míg a szülők dolgoznak.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

A társadalmi különbségek is erősen befolyásolják a digitális ismeretek megszerzését és hozzáférést. Településünkön biztosított az ingyenes digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetősége.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Pénzbeli ellátások közül

- az időskorúak járadékát, aktív korúak ellátását (foglalkoztatást helyettesítő támogatás és egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás) ápolási díjat és a tartós ápolást végzők időskori támogatását a járási hivatal,

- települési támogatást: különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére, a gyógyszerkiadások viseléséhez, a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtható támogatást, rendkívüli települési támogatást az önkormányzat képviselő-testületének rendelete alapján lehet nyújtani.

Természetbeni ellátások közül

- az alanyi és normatív közgyógyellátásra és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot a járási hivatal

- köztemetést és az önkormányzat rendeletében biztosított természetbeni ellátásokat az önkormányzat állapítja meg.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők: a) munka erőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,

b) munka-, pálya-, álláskeresői, rehabilitációs, helyi (térségi) foglalkoztatási tanácsadás, c) munkaközvetítés.

Álláskereső támogatása

A támogatott képzésben részesíthető személyek körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az

Flt. 14. §-a rögzíti.

A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató részére.

Az álláskereső ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint álláskeresői járadék folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére nyugdíj előtti álláskeresői támogatást kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresői járadék, álláskeresői segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási költségtérítés állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	1	1,92%	1	100,00%
2018	2	3,77%	1	50,00%
2019	3	4,17%	0	0,00%
2020	4	2,92%	0	0,00%
2021	5	3,18%	1	20,00%
2022	5	8,33%	1	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

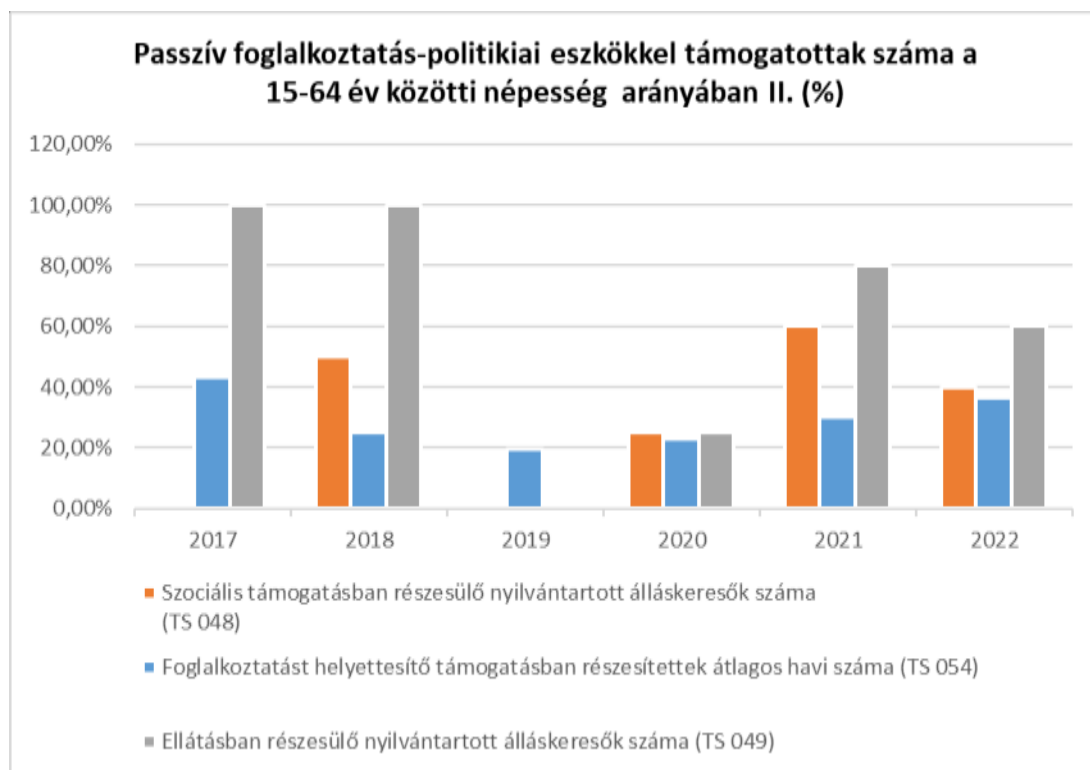

A nyilvántartott álláskeresők száma folyamatosan változik 1 – 2 fő eltéréssel, az álláskeresési ellátásra jogosultak száma elenyésző.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	0	0,00%	0	43,00%	1	100,00%
2018	1	50,00%	1	25,00%	2	100,00%
2019	0	0,00%	1	19,33%	0	0,00%
2020	1	25,00%	1	23,00%	1	25,00%
2021	3	60,00%	2	30,00%	4	80,00%
2022	2	40,00%	2	36,60%	3	60,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

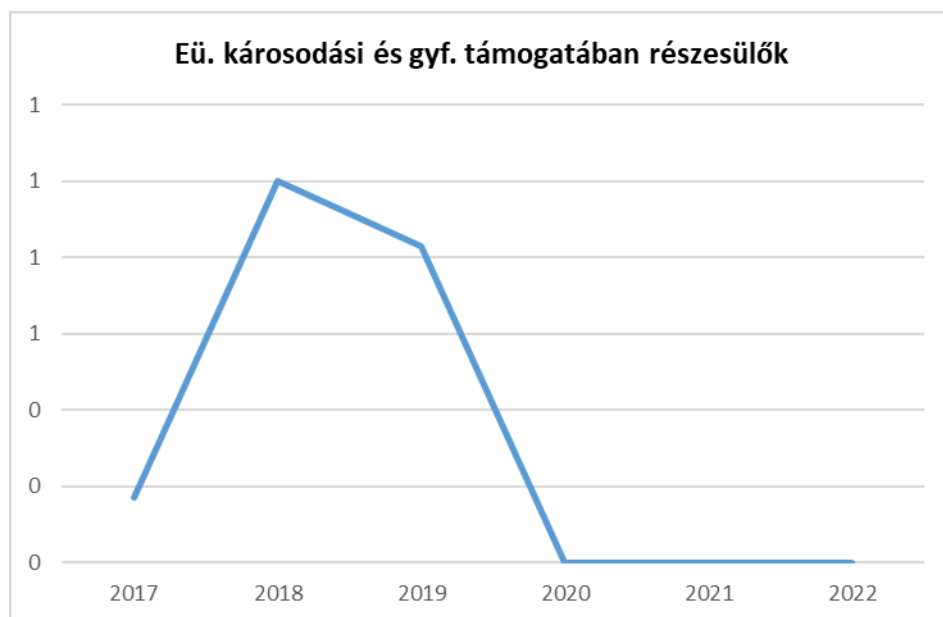

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma az elmúlt években folyamatosan változik. Ennek oka lehet az, hogy milyen módon tudnak elhelyezkedni.

A vizsgált időszakban a foglalkoztatást helyettesítő támogatás igénybevevők száma, az elmúlt években növekedett.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	0
2018	1
2019	1
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH

Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásba, a településen 1 fő részesült 2018-ban és 2019-ben.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Elégtelen lakhatási feltételek:

Az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága (General Comment No. 4, the UN Committee on Economic, Social and Cultural Rights) 1991-ben egy indoklást adott ki, melyben értelmezte a megfelelő lakás fogalmát, amely bármely ország lakáspolitikájának kiinduló pontja kell, hogy legyen. Ez a következő elemeket tartalmazta:

1. a lakhatás jogi biztonsága, azaz védelem az erőszakos kilakoltatás ellen;
2. alapszolgáltatásokhoz és infrastruktúrához való hozzáférés (ivóvíz, energia, szennyvízcsatorna, fűtés, világítás, stb.);
3. megfizethetőség (a lakhatással kapcsolatos költségeknek olyan szinten kell lennie, hogy más alapvető szükséglet kielégítését vagy megszerzését ne veszélyeztesse);
4. lakás alapvető minőségi és mennyiségi elemei (alapterület, fűtés, stb.);
5. biztosítani kell az elesett csoportok lakáshasználatának lehetőségét (idősek, gyerekek, mozgáskorlátozottak, halálos betegek, HIV fertőzöttek, természeti katasztrófák áldozatai, stb.);
6. elhelyezkedés (a megfelelő lakásnak olyan helyen kell lennie, amely lehetővé teszi a munkába járást, valamint egészségügyi szolgáltatás, iskola, és egyéb szociális szolgáltatások igénybe vételét);
7. kulturális megfelelés (a lakás megépítési módjának és az építéshez használt anyagoknak alkalmasnak kell lennie a kulturális identitás és különbözőség kifejezésére).

Az ezen tényezőknek meg nem felelő lakásokat tekintjük elégtelen lakhatási feltételeknek

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1- jétől. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz- és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzügyi kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt.

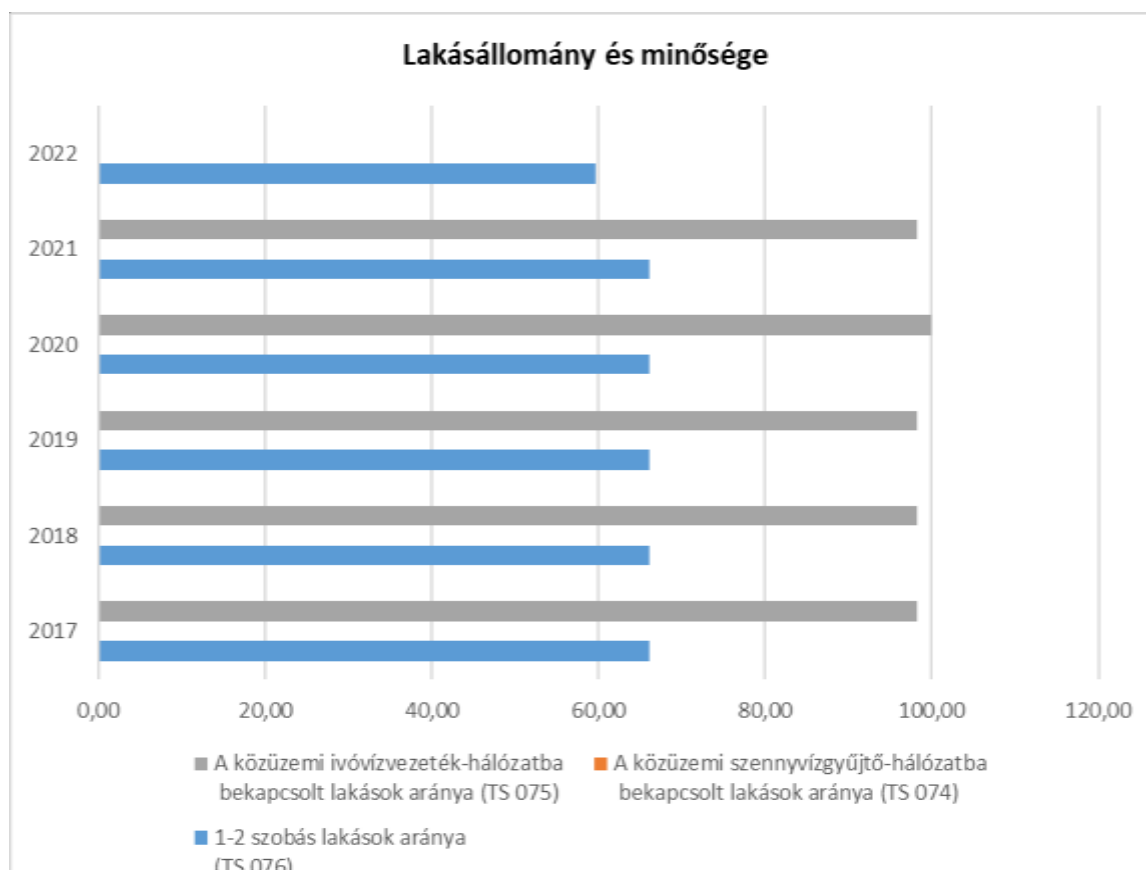
A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

Igen lényeges az Ebktv. 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembe vétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatárolása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani.

A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	59	0	0,00	66,10	0,00	98,31
2018	59	0	0,00	66,10	0,00	98,31
2019	59	0	0,00	66,10	0,00	98,31
2020	59	0	0,00	66,10	0,00	100,00
2021	59	0	0,00	66,10	0,00	98,31
2022	57	0	0,00	59,65	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

2017-től-2021-ig, a lakásállomány számában változás nem történt, majd 2022-ben kettővel csökkent.

- a) bérlakás-állomány: Kisberzsenyben nincs bérlakás állomány
- b) szociális lakhatás: Kisberzseny településen nincsenek szociális lakások.
- c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok: Ilyennel a település nem rendelkezik
- d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	0
2018	n.a.	53
2019	n.a.	99
2020	n.a.	103
2021	n.a.	53
2022	n.a.	31

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat szerint az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma 2017-től – 2020-ig fokozatosan nőtt, míg 2021-től csökkent.

e) eladósodottság

Sajnos vannak olyan ingatlanok, melyre végrehajtást indítványozott valamelyik szolgáltató vagy bank. Az önkormányzat anyagi helyzete nem teszi lehetővé, hogy ilyen jelentős összegű tartozások rendezésébe anyagi segítséget nyújtson, szakmai segítséget tud adni a család- és gyermekjóléti szolgálat munkatársa révén.

f) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Kisberzsény településen nem él hajléktalan, és nincs olyan személy sem, aki veszélyeztetett lakhatási körülmények között élne.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Kisberzsényhez nem tartoznak telepek, szegregátumok.

A településen lévő lakásállomány kielégítő állapotú.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt alapján, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról, folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát, együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Sztv. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, nappali ellátás. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Kisberzsény településen nincs háziiorvosi szolgálat. A túskevári házi orvos látja el a felnőtteket és gyermekeket egyaránt, hetente egy napot rendel a településen, a hét többi napján a saját rendelési idejében Túskeváron látja el a betegeket. Előfordul olyan eset is, hogy a családok más városokban keresnek maguknak orvost. A gyermekorvosi ellátás igénybe vétele is változó.

A Sztv. szabályozza, hogy ki az, aki közgyógyellátásban részesülhet. Alanyi jogon az átmeneti gondozásban részesülő, a nevelésbe vett kiskorú, rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy, pénzellátásban részesülő hadigondozott és nemzeti gondozott, központi szociális segélyben részesülő, rokkantsági járadékos, egyéb rokkantsági ellátásban részesülő, az, aki után szülője magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagyis tartós beteg gyermek után kaphatnak közgyógyellátási igazolványt. A tartós beteg gyermek jogán járó igazolások rendszerét nagymértékben megszigorították, így valószínűsíthetően ennek tükrében majd az igazolványok lejártá után ez megmutatkozik a közgyógyellátást igénylők számában is. Méltányossági jogcímen az a szociálisan rászorult személy is jogosult közgyógyellátásra, akinek esetében a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállnak.

Az ápolási díjra jogosultak körét törvény szabályozza. A jogosultság összefügg az egészségi állapottal – a gondozott egészségi állapotára vonatkozóan.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	0	2	1,00
2018	0	0	0	0	2	1,00
2019	0	0	0	0	3	1,00
2020	0	0	0	0	4	1,00
2021	0	0	0	0	4	0,08
2022	0	0	0	0	4	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Kisberzsény településen az orvosi ellátás a túskevári háziorvos által megoldott. Ellát felnőtteket és gyermekeket egyaránt, hetente egy napot rendel a településen, a hét többi napján a saját rendelési idejében, Túskeváron látja el a betegeket. A védőnő szintén Túskeváron heti egy alkalommal tart tanácsadást. Szakorvosi ellátás igénybevétele Devecserben és Ajkán működő járóbeteg ellátáson lehetséges. Kórházi ellátás Ajkán, Veszprémben található.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Időszakonként csoportosan szervezett mammográfiai és méhnyakrák szűrés vizsgálat van Veszprémben. A koragyermekkori kötelező szűréseket a védőnő helyben végzi, probléma esetén a házi orvoshoz irányítja az érintetteket.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Korai fejlesztésre szoruló gyermekek fejlesztése a településen nem megoldott.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés vállalkozó által Csöglén működtetett konyháról történik. Az itt főzött ételt szállítják ki és fogyasztják azok, akik szociális étkeztetés keretében kapnak ellátást. A vállalkozó próbál odafigyelni arra, hogy legyen jelen sok zöldség az összeállított menükben, nyersen és párolva egyaránt, illetve savanyúság formájában is. A húsból a soványakat részesítik előnyben, illetve a baromfi és a hal kerül még az étlapra. Odafigyelnek a sómennyiség minimális bevitelére is és próbálják kerülni a nagymértékű cukorbevitelét.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Sajnos a településen nem működik sportegyesület, nincsenek sportprogramok, esetenként a falunapi rendezvényen van lehetőség közös labdajátékokra, sportra.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Étkeztetés, falugondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás működik a településen. A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete a saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

g) drogprevenció szolgáltatások;

A településen élő fiatalok tájékoztatásában segítségünkre vannak az iskolák, ahol ismeretterjesztő előadásokon vesznek részt.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt a településen.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Nem releváns

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kioztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közősségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet szinterei, fórumai;

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	109	1

Forrás: TelR, KSH Tstar

Falunapi rendezvény, anyák napja, Mikulás ünnepség, Időskorúak napja, karácsonyi ünnepség

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;
Konfliktus nem jellemző a településre.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;
Adományozás nem jellemző a településre

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Kisberzsenyben nincs jelen nagy létszámú nemzetiség, így a más nemzetiségekhez tartozók kulturális identitásának megőrzése céljából speciális intézkedések nem jellemzőek településünkön.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi lakosság időről időre megvalósít valamilyen önszerveződést, ami a közösségben rejlő potenciál jelentőségét jelzi. Pl.: Társadalmi munkák..

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs roma nemzetiségi önkormányzat a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A fentiekben bemutatott és elemeztük mindazokat a problémákat, melyek a munkanélküliség, az életkörülmények romlása, életszínvonal csökkenése. Mindezek a tényezők gyakran krízishelyzet kialakulásához vezetnek. A krízishelyzet jellemzőit kialakulásának módját a szociális munka az alábbiak szerint írja le:

Az egyén vagy a család átmenetileg kerülhet olyan helyzetbe, amelyben belső egyensúlya megbomlik, feszültségek keletkeznek és nincs lehetőség a feszültség gyors ellensúlyozására, illetve az egyensúly helyreállítására, mert az egyén vagy a család nem rendelkezik megfelelő probléma feldolgozási módokkal, nincs megfelelő támogató szociális hálózat, és rendszerint a probléma észlelése sem megfelelő. Ilyen esetekben a kontroll erőfeszítések csődöt mondanak, a feszültség tovább növekszik és krízisállapot alakul ki.

Krízisállapot → nagy belső feszültség → szorongás, lehangoltság, reménytelenség, a mérlegelési képesség beszűkül, a megoldási kísérletek irracionálissá válnak

csak meghatározott ideig viselhető el új egyensúly, az alkalmazkodás alacsonyabb szintjén

- sikeres megoldás → javul a problémamegoldó készség, nőhet az önértékelés
- segítenünk kell, ha a korábbi probléma feldolgozási módok elégtelenek (túl nagy a probléma, teljesen új jellegű, az egyén v. család akkor éppen sebezhetőbb stb.)
- Krízisállapotról tehát akkor beszélhetünk, amikor az egyén, illetve a család egyensúlyi állapota megbomlik, és az adott helyzetben szokásos vagy másodlagos feldolgozási módok hatástalanok az egyensúly helyreállításában.

- Sürgősségi helyzet: nem azonos a krízishelyzettel. A sürgősségi helyzet életveszélyt vagy károsodás lehetőségét felvető – azonnali beavatkozást igénylő – helyzet, pl. családon belüli erőszak, öngyilkossági veszély.

A problémahelyzet akkor vezet krízishez, ha az egyensúlyi tényezők közül egy vagy több nem megfelelő, így: 1) Inadekvát a probléma észlelése

2) Inadekvát a támogató szociális hálózat

3) Inadekvátak a probléma feldolgozási módok

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova, kihez fordulhatnak segítségért.	Krízishelyzetben lévők támogatása szakemberek bevonásával.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekszegénységet több ok miatt is fontos megvizsgálni. Egyrészt a gyermekkori nélkülözés kedvezőtlenül befolyásolja a gyermek fejlődését, jövőjét. Másrészt a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások igénybevételére az esetek egy részében éppen a családok kedvezőtlen anyagi helyzete miatt kerül sor. Darvas és Tausz (2000) hangsúlyozza, hogy a gyermekek a szegénység szempontjából is speciális helyzetben vannak. Nincs idejük jobb időkre várni. A gyermekkori nélkülözés és depriváció következményei egész életpályájukat meghatározzák. A rossz egészségi állapot, a gyenge iskolai teljesítmény, a tanulási-, magatartási-, és beilleszkedési zavarok, az iskolai lemorzsolódás a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából kedvezőtlen előjelek.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	51	58	109	46,79%	53,21%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			3	2,75%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	9	9	18	8,26%	8,26%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	2	3	5	1,83%	2,75%

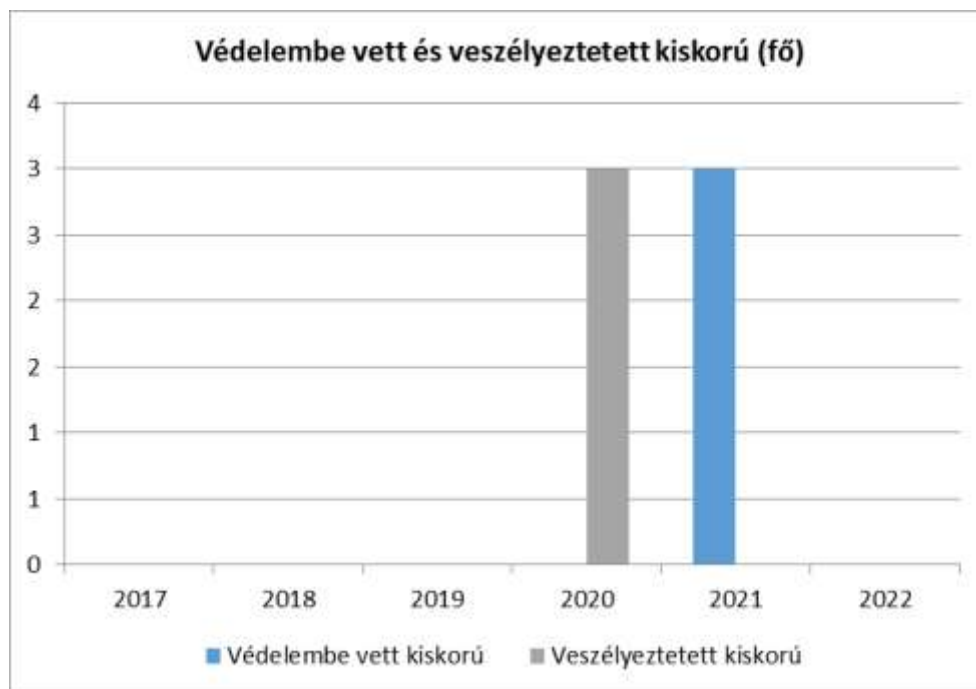
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön a 0-14 éves korosztály száma 18 fő, míg a 15 – 17 éves korosztály száma 5 fő.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	3
2021	3	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A gyermekeket érintő jogszabályok általános ismertetése:

A Gyvt. 94.§. (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások (család- és gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, családi napközi; gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülő;) valamint a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott hatósági intézkedések (hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása) biztosítják.

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A család- és gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A család- és gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A család- és gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,
- f) intézményi gyermekétkeztetés
- g) szünidei gyermekétkeztetés

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása
- d) Biztos Kezdet Gyerekház

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetmegállapítása
- b) a védelembe vétel,
- c) a családba fogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,
- g) az utógondozás elrendelése,
- h) megelőző pártfogolás elrendelése

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek
- b) jegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A **védelembe vétel** a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Védelembe vett kiskorú gyermek nincs a településen a vizsgált időszakban.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítását a Gyvt 67/A §-a rögzíti.

1. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

2. Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítását a szülő vagy törvényes képviselő a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg, de a megállapítást követően is kérelmezheti. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának időtartamára állapítható meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény által évi 2 alkalommal biztosított emelt összegű természetbeni támogatásra jogosultak.

b) szünidei gyermekétkeztetés idénybevételére jogosultak

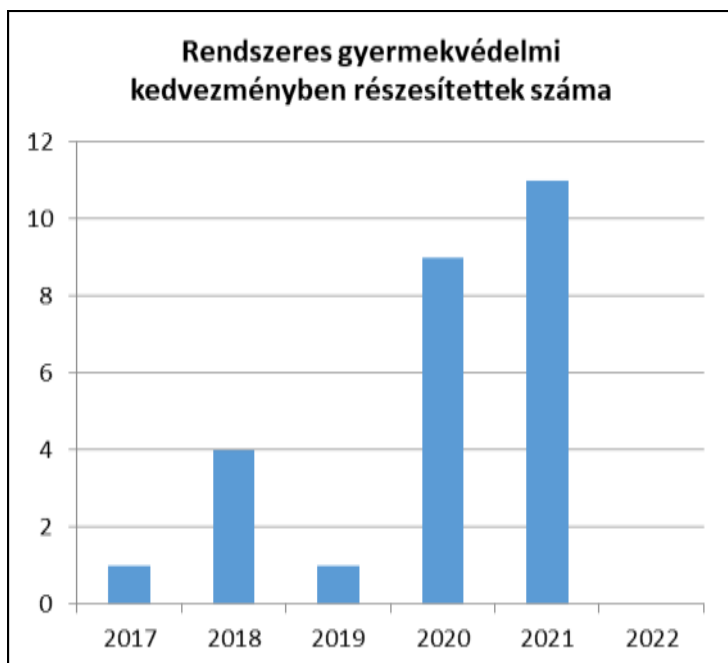
A településen jól működik a szociális jelzőrendszer. Ennek oka a település nagyságában (kistépülés) és a rendszerben dolgozó szakemberek lelkiismeretes munkájában keresendő.

Az igazolatlan iskolai hiányzás tekintetében az iskolai hiányzás valódi oka nem mindig derül ki. A jogalkotó által adott lehetőség (családi pótlék megvonása) nem minden esetben jelent megoldást a problémára. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat, hogy a gyermek dolgozik, azért, hogy enyhítsen a család kilátástalan anyagi helyzetén. De az is előfordulhat, hogy a gyermeket bántalmazzák a családban. Fontos és szem előtt tartandó követelmény, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működjön, és valódi segítséget kapjon a gyermek. Az igazolatlan iskolai hiányzások jellemzően a 14-16 életévüket betöltött fiatalok esetében jelentkeznek. Ennek oka, hogy a fiatalok elkerülnek a távolabbi városok középiskolaiba. A szülő ekkor már nem tudja kontrollálni azt, hogy gyermeke miután felszáll a buszra bemegy-e az iskolába, vagy azt, hogy nem jön-e el korábban. Vannak, akiket csak megszédít az új közösség és az új barátok, de a szülő, az iskola, a gyermekjóléti szolgálat hatására megváltoznak, visszatalálnak a helyes útra, megszűnnek az igazolatlan hiányzások. Azonban vannak olyanok is, akik semmilyen módon nem vehetők rá arra, hogy bejárjanak az iskolába. Ebben az esetben nem számít, hogy a szülőtől elveszik a családi pótlékot, hogy fegyelmi eljárást kezdeményez az iskola, hogy szabálysértési eljárás indul a szülő ellen, melynek eredményeként pénzbírság is kiszabásra kerülhet. Ezekre a fiatalokra semmivel sem lehet hatni. Remélhetőleg a tankötelezettség 16. életévre való leszállítása egyrészt majd csökkenti az igazolatlan hiányzások számát. Azonban ennek következményeként megjelenik egy olyan fiatal alulképzett réteg, aki nem talál majd munkát és bekerül a munkanélküliek rendszerébe.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	1
2018	4
2019	1
2020	9
2021	11
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek szociális helyzete alapján jogosult a) a Gyvt. 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és

– ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A nagykorúvá vált gyermek is kérelmezheti a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben nappali tagozaton tanulmányokat folytat és megfelel a Gyvt. 20. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltaknak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg.

A jogosultság megállapítását jövedelmi és vagyoni vizsgálat előzi meg a Gyvt. 2. és 7. §-ai alapján.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult különféle kedvezmények (gyermekétkeztetés, pénzbeli támogatás, ingyenes tankönyv) igénybevételére. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság - jogszabályban meghatározott jogosultsági feltételek fennállása esetén - 1 évre kerül megállapításra.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	0	0	-
2018	0	0	-
2019	0	0	-
2020	0	0	-
2021	0	0	-
2022	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Pénzbeli ellátásra jogosult: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjául kirendelt hozzátartozó ha

a) gyermek tartására köteles, és

b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

Nincs pénzbeli ellátásra jogosult gyermek a településen.

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A törvényi szabályozás szerint az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban résztvevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek után a szülők mentesülnek az intézményi térítési díj fizetése alól. Fentiek körbe nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után a szülők az intézményi térítési díj 50%-át fizetik. Három vagy több gyermekes családoknál gyermekenként, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek és tanuló után az intézményi térítési díjnak az 50 %-át kell kedvezményként biztosítani. 2015. szeptember 1. naptól megváltozott a gyermekvédelmi törvény erre vonatkozó szabályozása. A módosítás értelmében gyermekétkeztetés során az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani az óvodai nevelésben részesülő gyermek után ha

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 - tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 - olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 - nevelésbe vették
 - olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíj járulékkal csökkentett összegének 130%-át.
- A fent felsorolt jogosultságok alapján a szülők nyilatkozatot nyújtanak be. Ennek következtében az ingyenesen étkezők száma jelentősen megnövekedett.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Kisberzsényben nincs magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek.

Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek: Elsősorban a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény szerinti menedékjogot kérő, menekült, menedékes, oltalmazott vagy humanitárius tartózkodási engedéllyel rendelkező gyermekek helyzetére szükséges kitérni. A menedékes - rászorultsága esetén - jogosult a befogadás anyagi feltételeire, valamint ellátásra és támogatásra. A menekültügyi hatóság, valamint a jegyző az ellátásra, támogatásra vonatkozóan határozattal dönt (2007. évi LXXX. törvény, 32. §).

A nem magyar állampolgárságú gyermekek esélyegyenlőségnek biztosítása esetén az elsődleges cél, hogy a gyermekek bejussanak a számukra megfelelő közoktatási intézményekbe, illetve oktatásuk során az interkulturális pedagógiai program megszervezésének feltételei biztosítottak legyenek. A köznevelési törvény minden Magyarországon élő vagy tartózkodó gyermek számára előírja az oktatásban történő kötelező részvételt, a magyar menedékjogi törvény pedig kifejezetten hivatkozik a gyermek mindenek felett álló érdekének elvére. A nagyobb befogadó állomásokon megjelenő, külföldi állampolgárságú gyermekek egy része nem kerül be közoktatási intézménybe, vagy aránytalan utaztatással, intézményváltás során jut csak hozzá oktatási szolgáltatáshoz. A Magyarországon élő egyéb külföldi állampolgárságú gyerekek esetében az anyanyelvüknek és kulturális helyzetüknek megfelelő, interkulturális pedagógiai program minőségi feltételeit kell vizsgálni.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Kisberzsénybe nincs állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége
Kisberzsényben nincs szegregált, településszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnő ellátás helyettesítéssel megoldott, védőnői szolgálat Tüskeváron működik, heti egy alkalommal történik a gyermekek, várandós anyák ellátása.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A szülők Ajka városba hordják beteg gyermekeiket gyermekorvoshoz. Házi gyermekorvos nincs, a gyermekeket a Tüskeváron rendelő háziorvos látja el.

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Korai fejlesztésre /1-3 éves korúak/ a 20 km távolságban lévő Ajkán van lehetőség. A szülőknek maguknak kell megoldani az utazást. Jelen pillanatban a településen nem él olyan kisgyermek, akinek erre szüksége lenne. Az óvodáskorú gyermekek esetében az Ajkai Nevelési Tanácsadó biztosítja a vizsgálatot, a fejlesztést pedig megosztva végzik. Az óvoda szakembere fejleszti azokat a nagycsoportosokat, akik szülője nem tudja biztosítani az Ajkára való bejárást, a többiek hetente egy alkalommal bejárnak a kb. 20 km-re lévő Ajkára

Korai fejlesztésre, amennyiben ez szükséges Ajkára hordják a szülők gyermekeiket. Speciális gyermek óvodai, iskolai nevelésére Ajkán a Molnár Gábor Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményben van lehetőség, napi szinten való bejárással. Veszprémben hetes bentlakásos óvoda a Kozmutza Flóra Óvoda, Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A szolgáltatást 2017. január 1. napjától a Tüskevári Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó településeken Tüskevár Község Önkormányzata által működtetett Család- és Gyermekjóléti szolgálat biztosítja, 2 fő családgondozó foglalkoztatásával.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

A gyermekek napközbeni ellátásának rendszere is átalakult az elmúlt években. A településen nincs oktatási intézmény. A gyermekek a szomszédos településre, Tüskevárra járnak iskolába és óvodába, sajnos bölcsődei ellátásra nincs lehetőség, akik bölcsődébe szeretnék vinni gyermeküket, azok a környező, nagyobb településekre és városokba tehetik meg.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelméről egy ún. védelmi háló, jelzőrendszer gondoskodik. Ennek tagjai a gyermekjóléti szolgálat, az óvoda, iskola pedagógusai, védőnő, orvosok, gyámhivatal, nevelési tanácsadó szakemberei, társintézmények, családsegítő szolgálat, rendőrség, polgárőrség, párfogó felügyelet biztosítják. A jelzőrendszer megfelelően és megbízhatóan működik.

Az iskola és az óvoda gyermekvédelmi felelősei nyomon követik a gyermekek mindennapjait az oktatási intézményekben.

A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról, vagyis teljes körű ellátásáról kell gondoskodni.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Ajkán elérhető a családok átmeneti otthona, nevelési tanácsadó, speciális iskola. A Család- és Gyermekjóléti szolgálat, valamint Devecserben a gyámhatóság szakképzett munkatársai állnak a rászorultak rendelkezésére.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A Tüskevári iskolában és óvodában zajlik nagyrészt a gyermekek egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáféréseinek biztosítása. Úgy ítéljük meg, hogy a településünkön élő gyermekek nem tudják a szabadidejüket hasznosan eltölteni, az erre irányuló közösségi programok hiánya miatt. Fontosnak tartjuk ezért, hogy ezen a területen intézkedéseket tegyünk.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

A gyermekek napközbeni ellátása keretében biztosított gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni a bölcsődében, az óvodában, illetve általános iskolai menzai ellátásban nyújtott étkezésre. Iskolai étkezésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe.

A gyermekétkeztetésért fizetendő intézményi és személyi térítési díjat a gyermekvédelmi törvény szabályozza. A gyermekek napközbeni ellátása intézményi térítési díjának alapja 2017. évben az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege.

A személyi térítési díjat a napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának, valamint a normatív kedvezmény figyelembe vételével kell megállapítani.

A Gyvt. módosítását követően az önkormányzatok 2016. évtől állami normatíva alapján biztosítják a szünidei gyermekétkeztetést. A törvény a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű kiskorú gyermekek részére - a szülő kérelmére - az iskolai szünidő minden munkanapján, az óvodai nevelésben részesülő gyermekek részére az óvoda zárva tartásának időtartamára eső valamennyi munkanapon biztosítja az ingyenes meleg ételhez jutást.

Intézményi gyermekétkeztetésben részesülők közül ingyenesen vagy kedvezményesen vehetik igénybe az étkeztetést a nappali rendszerű nevelésben, oktatásban részesülők az oktatásban való részvétel befejezéséig.

A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdése sorolja fel kik jogosultak ingyenesen az intézményi étkeztetésre és a (2) bekezdés pedig akik 50 %-os kedvezményben részesülnek.

Szünidei gyermekétkeztetést a szülő, törvényes képviselő kérelmére, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az önkormányzatnak ingyenesen biztosítani kell.

A bölcsődei ellátásban és óvodai nevelésben részesülőknek az intézmények zárva tartásának ideje alatti munkanapokon, az iskolai oktatásban résztvevő tanulóknak a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben valamennyi munkanapon, déli meleg főétkezés formájában biztosítja.

Az állam az ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetéshez mutatószám alapján számított keretösszeget biztosít, míg a szünidei gyermekétkeztetéshez a ténylegesen elfogyasztott adagra megállapított normatíva alapján nyújt támogatást.

A Gyermekétkeztetést minden gyermek számára életkorának megfelelően természetbeni ellátásként biztosítani kell.

Intézményi gyermekétkeztetésben részesülők közül ingyenesen vagy kedvezményesen vehetik igénybe az étkeztetést a nappali rendszerű nevelésben, oktatásban részesülők az oktatásban való részvétel befejezéséig.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen gyakorlatilag minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi háttérű gyermekek közti kapcsolatok kialakulását, a települési rendezvények abban a szemléletben kerülnek megszervezésre, hogy minden gyermek számára igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzetétől, családi körülményektől függetlenül. A rendezvények minden esetben az eltérő helyzetű gyermekek integrált módon történő szórakoztatását valósítják meg.

- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Tudomásunk szerint erre irányuló bejelentés nem történt a településen ez idáig.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Minden általános és középiskolás korú gyermeket nevelő család gyermekenként – a polgármester által meghatározott összegű – támogatásban részesül beiskolázási támogatásként.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	0	0	0,00
2018	0	0	0,00
2019	0	0	0,00
2020	0	0	0,00
2021	0	0	0,00
2022	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	0	0,00
2018	n.a.	0	0,00
2019	n.a.	0	0,00
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	0	0,00
2022	n.a.	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	4	0
2018	1	0
2019	1	0
2020	10	0
2021	9	1
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	0
2022	n.a.	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	0	0	0,00	0,00
2018	0	0	0	0,00	0,00
2019	0	0	0	0,00	0,00
2020	0	0	0	0,00	0,00
2021	0	0	0	0,00	0,00
2022	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	4
2018	n.a.	n.a.	n.a.	3
2019	n.a.	n.a.	n.a.	1
2020	n.a.	n.a.	n.a.	9
2021	n.a.	n.a.	n.a.	12
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

A településen nem működik oktatási intézmény.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Sok a céltalanul csellengő gyerek. Még több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	Gyermekprogramok szervezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

□ Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

□ a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,

□ a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,

□ a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	2,94	0	1,47%
2018	5,41	0	2,71%
2019	5,13	3,13	4,13%
2020	8,33	3,13	5,73%
2021	10	3,33	6,67%
2022	11,11	3,23	7,17%

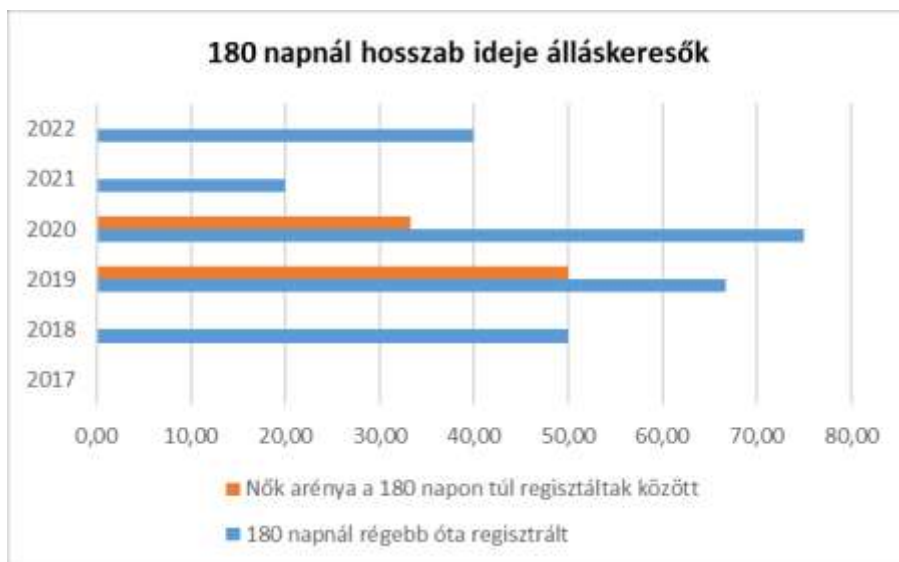
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	0	0
2018	50	0
2019	66,67	50
2020	75	33,33
2021	20	0
2022	40	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	1	0
2018	2	0
2019	3	0
2020	4	1
2021	5	0
2022	5	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2017-es évtől folyamatosan nő a munkanélküliek száma a településen. Ennek oka lehet az, hogy hányan kerülnek ki a munkavállalók köréből.

Nemek szerint elmondható, a férfiak aránya magasabb, mint a nőké, melynek oka lehet az, hogy a nők számára több lehetőség adódott az elmúlt években.

A nők munkanélküliségi adatait nyilvánvalóan befolyásolja az is, hogy három gyermek mellett jogosulttá válhat a GYET-re, melyet jobb megoldás híján kihasználnak az emberek, illetve a tartós beteg gyermekek mellett is 10 éves korig GYES-en lehet a szülő.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Az elmúlt évek vonatkozásában nem rendelkezünk információval a nők részvételére vonatkozóan foglalkoztatást segítő és képzési programokban.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Nem rendelkezünk információval.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. E megkülönböztetés megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos képesítési előírásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni).

A vizsgálat azt kutatja, hogy hány esetben tettek panaszt a településen hátrányos megkülönböztetés miatt. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

Kisberzsény település vonatkozásában nincs adat a hátrányos megkülönböztetésre a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar								

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)23

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Megállapítható, hogy a 0-3 év közötti gyermekek száma nem mutat jelentős változást. A népszaporulat vizsgálatakor már jeleztük, hogy településünkön alacsony az élve születések száma.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakra nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Az adatok száma nem mindig tükrözi a családon belüli erőszakot, mivel az érintettek nem minden esetben fordulnak a hatóságokhoz. A sértettek nem tájékozottak, hogy mit tehetnek, illetve nem mernek lépni a segítő szolgálatok és a hatóságok felé. A nők tájékoztatásának, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson; plakátokkal), de a megelőzésre tekintettel abban az esetben is szükséges hangsúlyt helyezni a tájékoztatásra, felvilágosító programokra, ha a nők elleni erőszakra vonatkozóan nem jelenik meg adat.

Sajnos a távoltartási törvény a gyakorlat szerint nem hozta meg teljes mértékben a hozzá fűzött reményeket. A törvény alkalmazása az ország joggyakorlatában még „gyerekcipőben” jár, mivel sokan nem is tudják, hogy a bántalmazottnak lehetősége van élni ezzel a lehetőséggel. Ezenkívül, a gyakorlatban a 72 óra olyan rövid idő, hogy mire lezajlik a procedúra, már le is telt a 3 nap, és a bántalmazó fél akár már vissza is mehet a bántalmazotthoz. Ez nagymértékben tartja vissza azokat a nőket, akik megtehetnék, hogy kérik a távoltartást. Természetesen kérheti azt más személy is, akinek tudomására jut a bántalmazás, ennek okán az a tapasztalatunk nagy általánosságban, hogy inkább elhallgatásra kerülnek ezek az esetek.

Kisberzsény vonatkozásában az elmúlt évek tekintetében 1-2 esetben fordult elő családi veszekedés miatt rendőrségi intézkedés.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben Ajkán található a családok átmeneti otthona. Az intézmény általában teljes létszámmal működik. Krízishelyzetben a családok a családsegítő és gyermekjóléti szolgálathoz fordulhatnak segítségért, illetve az országos területi elérhetőséggel az Országos Kríziskezelő és Információs telefonszolgálat nyújt segítséget, amely 24 órán belül nyújt elhelyezést a család számára.

Kisberzsény vonatkozásában az elmúlt évek viszonylatában volt olyan eset, hogy anyaoththon igénybevételére került sor.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselő. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Kisberzsény település vonatkozásában is ugyanazok a társadalmi problémák érintik a nőket, mint országos szinten. Munkanélküliség, anyagi nehézségek, életszínvonal csökkenése

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz	fejlesztési lehetőségek Családon belüli erőszak csökkentése

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Kisberzsényben a 60 éven felüliek száma 23 fő, melyből 17 fő nő és 6 fő a férfi. A számokból kitűnik, hogy a nők száma jóval magasabb a férfiaknál. Ők általában már mind nyugdíjasok vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,

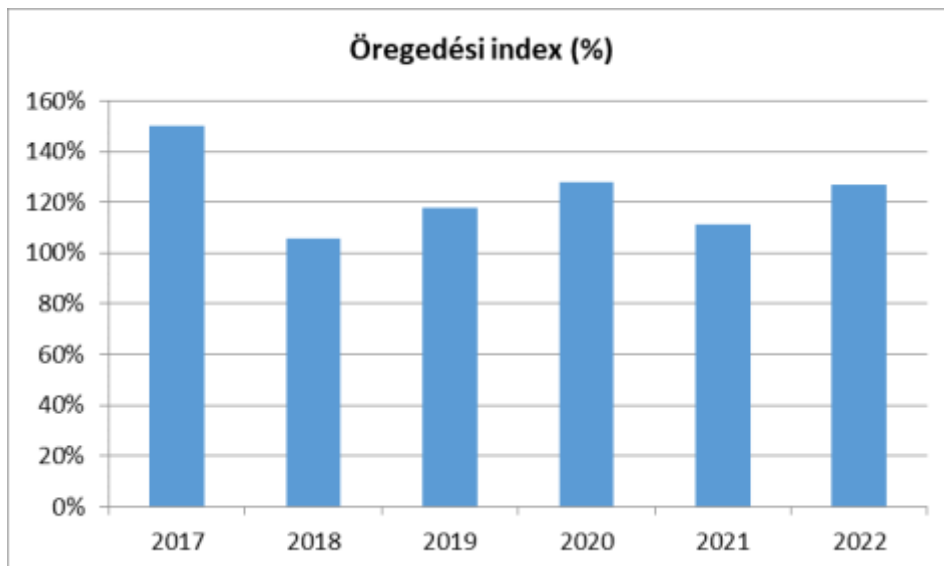
A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	21	14	150,00%
2018	19	18	105,56%
2019	20	17	117,65%
2020	23	18	127,78%
2021	20	18	111,11%
2022	19	15	126,67%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	6	16	22
2018	4	17	21
2019	4	18	22
2020	4	19	23
2021	4	16	20
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	0	0	5	12	0	2	0
2018	0	0	3	13	0	2	0
2019	0	0	3	14	0	2	0
2020	0	0	3	15	0	3	0
2021	0	0	2	13	1	2	0
2022	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számának vizsgálatakor nem kapunk valós képet arról, hogy településünkön, mennyi tényleges nyugellátásban részesülők száma, tekintettel arra, hogy a nyugdíjszerű ellátás, mint fogalom magában rejti pl. az özvegyi nyugdíjban vagy árvaellátásban részesülőket is.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számának vizsgálatakor nem kapunk valós képet arról, hogy településünkön, mennyi tényleges nyugellátásban részesülők száma, tekintettel arra, hogy a nyugdíjszerű ellátás, mint fogalom magában rejti pl. az özvegyi nyugdíjban vagy árvaellátásban részesülőket is.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	1	2	3	4	5	5
41-45 év (TS 042)	Fő	0	0	0	1	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	25,00%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	0	1	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	33,33%	0,00%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	0	0	0	0	0	0
	%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	0	1	1	2	3
	%	0,00%	0,00%	33,33%	25,00%	40,00%	60,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	0	0	0	0	0
	%	100,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyugdíjas korosztály foglalkoztatottságára kevés az esély, hacsak nem rendelkezik olyan szaktudással, ami a hiányszakmák közé való.

Jellemzően a település lakosságának nagyon csekély része az, aki nyugdíj mellett is munkát vállal/vagy munkát tud vállalni. 2013-ban törvénymódosítás miatt az érintetteknek választaniuk is kell, vagy a nyugdíjat, vagy a munkaviszonyból származó jövedelmet szeretnék - e megtartani. A tapasztalat azt mutatja, hogy az egyszer már megállapított nyugdíjat, annak összegét senki nem kívánja kockáztatni. A még aktív, de nyugdíjas emberek jellemzően inkább csak az idénymunkákból veszik ki részüket, ha ezt egészségi állapotuk megengedi.

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A településen nyugdíjas munkavállalók foglalkoztatása ritka, erre irányuló programok nincsenek a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A grafikon adatai az 55 év feletti munkanélküliek számában 1-2 főt jelent mindössze. Az 55 feletti munkanélküliek, az álláskeresői ellátásuk kimerítését követően Rendszeres Szociális Segélyre váltak jogosulttá. A folyósítás feltételekén a családsegítő szolgálattal kellett a kapcsolatot tartaniuk. A jogszabályváltozások következtében számuk jelentős mértékben lecsökkent.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősorok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Meg egyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	6	16	22
2018	4	17	21
2019	4	18	22
2020	4	19	23
2021	4	16	20
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

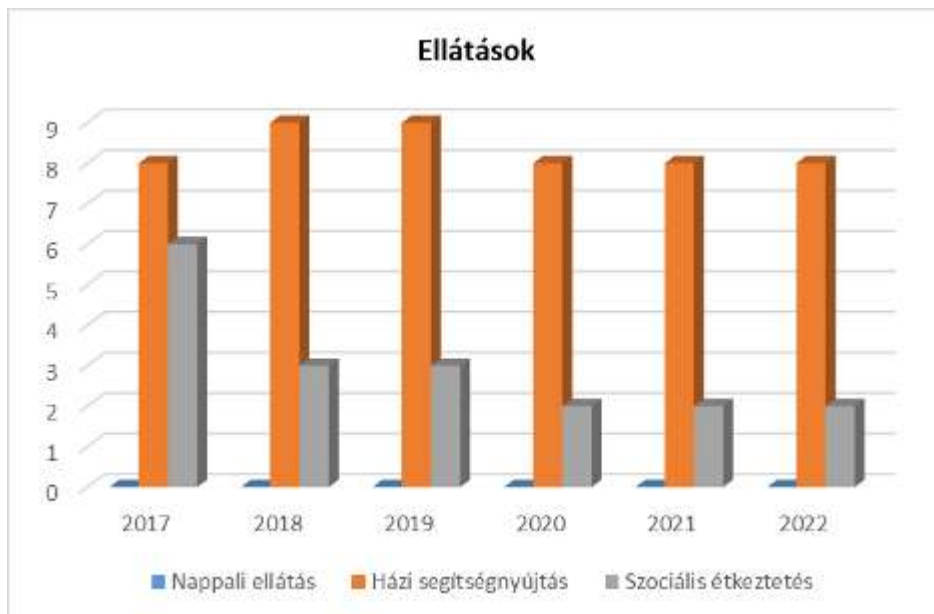
Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

Az idősek részére a háziorvosi ellátás biztosított, szakorvosi ellátások Devecser városban a szakrendelőben és Ajka városban a kórházban biztosított. Családsegítés és házi segítségnyújtás működik a településen, nappali ellátás nincsen a településen. A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően- lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szüksége a saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen. Akik aktívabbak, azoknak pedig a helyi nyugdíjas klub biztosíthatna kikapcsolódást, szórakozást.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	21	0	8	6
2018	19	0	9	3
2019	20	0	9	3
2020	23	0	8	2
2021	20	0	8	2
2022	19	0	8	2

Forrás: TelR, KSH

Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;
A könyvtár minden héten egyszer várja az érdeklődőket, lehetőség nyílik itt kötetlen beszélgetésekre, számítógép, internet-használatra.

c) idősök informatikai jártassága;
Az idős lakosság körében változó az igény erre, vannak, akik nem érdeklődnek a technika modern vívmányai iránt, vannak, aki pedig jól eligazodnak benne. Néhányuknál otthon megtalálható a számítógép, internet, Ők azonban inkább a nyugdíjas korúak fiatalabb generációja, a 75 év felettiek körében ez nem jellemző.

d) a generációk közötti programok.
A településen minden évben megtartott Idősek Napja rendezvény keretében műsorral készülnek a fiatalabb generáció tagjai azért, hogy tiszteletüket és megbecsülésüket fejezzék ki településünk szépkorú lakói felé. Ezek a programok, rendezvények mind lehetőséget kínálnak az intergenerációs kapcsolatok kialakítására, ápolására, és felhívják a fiatalabbak figyelmét arra, hogy az idős emberek mennyire fontos tagjai a társadalomnak, illetve a helyi közösségnek.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen sajnos nem működik idősök klubja, nincs lehetőség közös összejövetelekre, az idősök a házigondozón keresztül értesülnek az eseményekről.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A idősök nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódról, táplálkozás formákra vonatkozóan.	Egészséges életmód napok megszervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékkal élők lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékkal élő foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

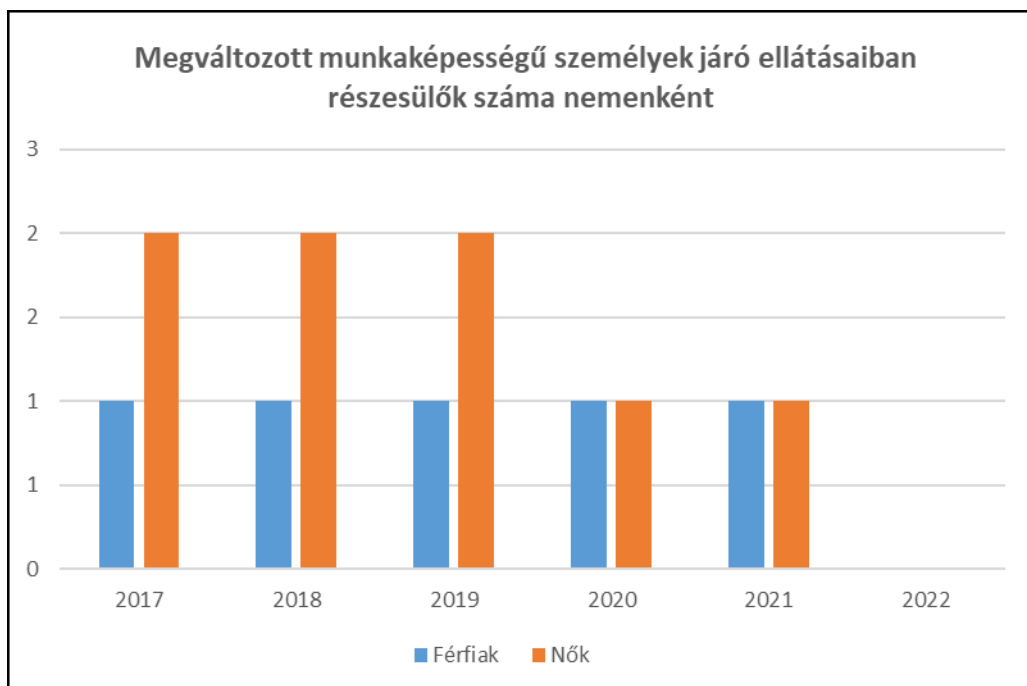
- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

(Flt. 57/B §.)

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékkal élő állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékkal élő munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása. Mindezekre tekintettel javasolt folyamatosan felkutatni a fogyatékkal élő munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket, fogyatékosügyi mentor, tanácsadó foglalkoztatásával. Javasolt önkormányzati szakember ez irányú képzése, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaügyi Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	1	2	3
2018	1	2	3
2019	1	2	3
2020	1	1	2
2021	1	1	2
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

**7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő
fogyatékkal élők száma**

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki a) rehabilitációs ellátásban részesül,

- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Ft. 57/B §.)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékkal élő foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékkal élő állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kíséri, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

A településen nincsen olyan foglalkoztató, aki fogyatékkal élő személy foglalkoztatását tudná biztosítani. Az Ajkai Molnár Gábor Műhely Alapítványnál tud munkalehetőséget biztosítani a fogyatékkal élő személyek részére.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Településünkön a megváltozott munkaképességű személyek munkavállalását elősegíti, hogy az akadálymentesítés egyre több helyen megvalósul akár részlegesen, akár teljes körűen. A célunk az, hogy a közeljövőben minél nagyobb mértékű akadálymentesítés valósuljon meg a településen.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Előfordulhat, hogy a fogyatékkal élő akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékkal élő alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékoság jellege és a fogyatékkal élő száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítése. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékkal élő ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

Nincs adat arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés történt volna a foglalkoztatás területén.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Külön szolgáltatások, illetve programok nincsenek a településen. A közeli, 10-12 km távolságban lévő Ajka városban a Molnár Gábor Óvoda Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és a korábban említett Molnár Gábor Műhely Alapítvány várja programjaival a fogyatékkal élőket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékkal élők jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékkal élők részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 70 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult

1. aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
2. aki a súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy
4. aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának (N betűjel, 1 számjel) minősül.

Fogyatékkal élők számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékkal élők otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékkal élők gondozóháza, lakóotthon

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Környezet: A fogyatékkal élőknek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékozódási lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))

Kommunikáció: A fogyatékkal élő számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékkal élőket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékozódás és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékkal élő számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékosági csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékkal élő az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékkal élő általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékkal élő számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás. Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékkal élő részére biztosítani kell a fogyatékosága által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy: A fogyatékkal élő egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékoságából adódó szükségleteire. A fogyatékkal élő egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv. **Oktatás, képzés:** A fogyatékkal élőknek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint - a fogyatékkal élő képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékkal élő az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékkal élő megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékkal élőknek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló- gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában.

Kultúra, sport: A fogyatékkal élő számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékkal élő számára - sportolási

lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot.

18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékkal élőknek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékkal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékkal élő emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat. A felsorolt területek jogszabályi keretbe foglalja a fogyatékkal élők jogait.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

A településen egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetőségére nincs lehetőség, legközelebb a környező városokban van lehetőség, Devecserben és Ajkán.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A település törekszik középületei akadálymentesítésére a törvény által meghatározott időpontig.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A Faluház egy részében, valamint az orvosi rendelőben valósult meg egyedül az akadálymentesítés.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Kötelezően jogszabályban előírt feladat ez a munkahelyek részére, de ez még nem minden esetben teljesül, az újonnan épített épületeknél már odafigyelnek az akadálymentesítettségre.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Buszközlekedést a kerekesszékekkel közlekedő személyek nem tudják igénybe venni. A járdák egy része alkalmas arra, hogy a mozgáskorlátozottak tudják használni.

f) fogyatékkal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékkal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Kisberzsényben nincs fogyatékkal élő személy.

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Kisberzsényben nincs fogyatékkal élő személy.

7.4. Fogyatékossággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kisberzsényben nincs fogyatékkal élő személy, így nincs kielégítést célzó programok a településen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nincsenek ilyen kezdeményezések.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, Faluház egy részének akadálymentesítése még nem történt meg.	Középületek akadálymentesítése

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A napi főtevékenység által okozott fáradtságot, feszültséget az emberek nehezen oldják fel.	Rekreációs szükségletek kielégítése.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Nincs kapcsolata a településnek.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Nincs kapcsolata a településnek.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Kisberzsény tagja a Tüskevári Óvodafenntartó Társulásnak.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincs kapcsolata a településnek.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Nincs kapcsolata a településnek.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs kapcsolata a településnek.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a)* a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;
- b)* az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.
- c)* A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért	Krízishelyzetben lévők segítése
Gyermekek	Sok a céltalanul csellengő gyerek. Még több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	Gyermekprogramok szervezése
Idősek	Az idősek nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódra, táplálkozás formákra vonatkozóan.	Egészséges életmód napok megszervezése
Nők	Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz	Családon belüli erőszak csökkentése
Fogyatékkal élők	Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, Faluház egy részének akadálymentesítése még nem történt meg.	Középületek akadálymentesítése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	A napi főtevékenység által okozott fáradtságot, feszültséget az emberek nehezen oldják fel.	Rekreációs szükségletek kielégítése.

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák a közösség hasznos és elismert tagjai.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők társadalmi leszakadásának folyamatát minden lehetséges eszközzel megfékezzük, és elősegítsük e csoport felzárkózását a többségi társadalomhoz, továbbá, hogy életszínvonaluk javulását a lehető legnagyobb mértékben előmozdítsuk.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges testi-lelki fejlődésének biztosítását. Nevelésük, oktatásuk befektetés a jövőbe, ezért erre kiemelt figyelmet fordítunk. Célunk továbbá az gyermekszám gyarapodásának előmozdítása, a gyermekvállalás ösztönzése, valamint településünk családbarát jellegének erősítése.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök jólétének kérdésére, egészségügyi és szociális helyzetének alakulására, fókuszálva a megfelelő életszínvonal fenntartásának elősegítésére, az időskori elmagányosodás megelőzésére, valamint a szociális és egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségének biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a szerepkonfliktusok csökkentését, azaz a munka és a család összeegyeztethetőségének elősegítését, a családbarát intézkedések támogatását, valamint a nőkkel szembeni erőszak visszaszorítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők helyzetének minél mélyebb megismerésére, életminőségének javítására, társadalmi integrációjuk előmozdítására, illetve a többségi társadalom tagjainak velük szembeni érzékenyítésére.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

0. Településszintű probléma

A	Intézkedés címe:	Rekreációs szükségletek kielégítése.
B	Feltárt probléma megnevezése	A napi főtevékenység által okozott fáradtságot, feszültséget az emberek nehezen oldják fel.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Olyan társas, játékos, kultúr – és sporttevékenységeket kellene szervezni, amelyekkel szabad felhasználású idejüket eltölthetik az emberek. R: Érintettek feltérképezése. K: Családok, egyedül élők megkeresése, igényfelmérés. H: Programok rendszeres megszervezése.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény.
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- településen élők érdeklődésének felkeltése - programok megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül
G	Az intézkedés felelőse	Önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 10. 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A program konkrét eredménye, a településen élő családok, egyedülállók számára biztosított rekreációs programok. Segítséget kapnak, a testi – lelki – szellemi teljesítőképesség helyreállítása, fokozása érdekében.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Helyszín biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	5 év
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	n. a.

1. A mélyszegénységben élők és a romák

A	Intézkedés címe:	Krízishelyzetben lévők segítése
B	Feltárt probléma megnevezése	A krízishelyzetben lévők nem tudják hova fordulhatnak.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért. Ennek megszüntetését tűzte ki az önkormányzat célul. A krízishelyzetben lévők segítségéhez a település önkormányzata a védőnő és a családsegítő közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a krízishelyzetben lévők figyelmét arra, hova és kihez fordulhatnak segítségért. R: Érintettek feltérképezése. K: Védőnő és falugondnok megkeresése. H: Tájékoztató előadás megszervezése, szórólapokon történő tájékoztatás folyamatosságának fenntartása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- településen élő családok érdeklődésének felkeltése - védőnő és falugondnok megkeresése és időpont egyeztetés - Tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül
G	Az intézkedés felelőse	Önkormányzat, védőnő, falugondnok, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 10. 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A krízishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Mivel jelenleg nincs tudomásunk krízishelyzetben lévő családról, remélhetőleg a településen nincs is ilyen, és ezt szeretnénk megtartani
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Terem biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	5 év
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	n.a.

2. A gyermekek

A	Intézkedés címe:	Gyermekprogramok szervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	Sok a céltalanul csellengő gyerek. Még több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A településen élő gyermekek részére egy olyan állandó hely kialakítása, ahol szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni felnőtt irányításával. Játsszóház kialakítása, bel- és kültéri programok szervezése. R: Érintettek feltérképezése. K: Gyermekes családok megkeresése, igényfelmérés H: Programok rendszeres megszervezése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007 - 2032)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- településen élő gyermekes családok érdeklődésének felkeltése - Tájékoztatás - folyamatos programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Önkormányzat, gyermekes családok
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 10. 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A program konkrét eredménye, hogy a gyermekek számára lesz egy biztos pont, ahol eltölthetik szabadidejüket.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Faluház és környékének biztosítása
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	5 év
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	n.a.

3. A nők

A	Intézkedés címe:	Családon belüli erőszak csökkentése
B	Feltárt probléma megnevezése	Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A nők nem mindig fordulnak a hatóságokhoz, nem mernek segítséget kérni családon belüli erőszak esetén. Nem is tudják, hogy erőszak esetén kihez fordulhatnak, és milyen intézkedéseket kérhetnének. Ebben a helyzetben külső segítségre van szükség. A település önkormányzata ezért célul tűzi ki, hogy a rendőrség közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a bántalmazott nők figyelmét arra, hogy bántalmazás esetén kihez fordulhatnak, és milyen lehetőségeik vannak a bántalmazás megszüntetésére. R: Érintettek feltérképezése. K: Rendőrség megkeresése. H: Tájékoztató előadás megszervezése, szórólapokon történő tájékoztatás folyamatosságának fenntartása.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Bűnmegelőzési program. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- településen élő nők feltérképezése és érdeklődésének felkeltése - rendőrség megkeresése és időpont egyeztetés - Tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül
G	Az intézkedés felelőse	Önkormányzat, rendőrség
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 10. 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A bántalmazott nők segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Csökken a bántalmazások száma, illetve azok nem maradnak rejtve. Mivel jelenleg nincs tudomásunk bántalmazásról, remélhetőleg a településen nem is fordult elő, és ezt szeretnénk megtartani.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati lehetőségek, terem biztosítás.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	5 év
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	n.a.

4. Az idősök

A	Intézkedés címe:	Egészséges életmód napok megszervezése
B	Feltárt probléma megnevezése	A idősök nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódról, táplálkozás formákra vonatkozóan.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A település lakóinak minél szélesebb rétegeit megismertetni az egészséges életmód alapelemeivel: egészséges étkezésre, a rendszeres testmozgásra, az aktív pihenésre, természetes gyógymódokra való figyelemfelhívás R: Tájékozódunk az idősök igényéről. Igényfelmérést végzünk körükben. K: Az igényeknek megfelelő előadások, bemutatók megszervezése. H: Programok rendszeressé tétele.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- településen élők érdeklődésének felkeltése - Tájékoztatás - folyamatos programok szervezése
G	Az intézkedés felelőse	Idősök, házigondozó, önkormányzat, SKTT
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 10. 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Minél több résztvevő, főként idősök bevonása. Kb. 15-20 fő. Szemléletváltás az életmódban és az étkezésben..
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Hely biztosítása.
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	5 év
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	n.a.

5. Fogyatékkal élők

A	Intézkedés címe:	Középületek akadálymentesítése
B	Feltárt probléma megnevezése	Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, faluház egy részének akadálymentesítése még nem történt meg
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő épületek nem akadálymentesítettek, ezért nem szolgálja sem az alkalmazottak sem a lakosság igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, akadálymentesítését. R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő épületek biztosítása a településen.
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Településrendezési terv, Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. - Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. - Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.
G	Az intézkedés felelőse	Önkormányzat, pályázatkészítő, kivitelező. Felelős.: önkormányzat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 10. 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Akadálymentesítés megvalósításával a fogyatékkal élők számára a közintézményekhez való hozzájutás megkönnyítése.
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Önerő, pályázati forrás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	5 év
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	n.a.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Rekreációs szükségletek kielégítése.	A napi főtevékenység által okozott fáradtságot, feszültséget az emberek nehezen oldják fel.	Olyan társas, játékos, kultúr – és sporttevékenységeket kellene szervezni, amelyekkel szabad felhasználású idejüket eltölthetik az emberek.	A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény. Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény.	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási stratégia 2030	- településen élők érdeklődésének felkeltése - programok megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül	Önkormányzat	2028. 10. 31. (kedd)	A program konkrét eredménye, a településen élő családok, egyedülállók számára biztosított rekreációs programok. Segítség kapnak, a testi – lelki – szellemi teljesítőképesség helyreállítása, fokozása érdekében.	Helyszín biztosítása.	5 év	n.a.
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Krizishelyzetben lévők segítése	A krizishelyzetben lévők nem tudják hova fordulhatnak	A krizishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért. Ennek megszüntetését tűzte ki az Önkormányzat célul. A krizishelyzetben lévők segítségéhez a település önkormányzata a	A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030	településen élő családok érdeklődésének felkeltése védőnő és falugondnok megkeresése és időpont egyeztetés Tájékoztató előadás megszervezése folyamatos	Önkormányzat, védőnő, falugondnok	2028. 10. 31. (kedd)	A krizishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Mivel jelenleg nincs tudomásunk krizishelyzetben lévő családról, remélhetőleg a településen nincs is ilyen, és ezt szeretnénk	terem biztosítása	5 év	n.a.

			védőnő és a családsegítő közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a krízishelyzetben lévők figyelmét arra, hova és kihez fordulhatnak segítségért.			tájékoztatás szórólapokon keresztül			megtartani			
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Gyermekprogramok szervezése	Sok a céltalanul csellengő gyerek. Még több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	A településen élő gyermekek részére egy olyan állandó hely kialakítása, ahol szabadidejüket hasznosan tudnák eltölteni felnőtt irányításával. Játsszóház kialakítása, bel- és kültéri programok szervezése.	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	"Legyen jobb a gyermekeknek" Nemzeti Stratégia (2007 - 2032)	A településen élő gyermekes családok érdeklődésének felkeltése Tájékoztatás folyamatos programok szervezése	védőnő, falugondnok	2028. 10. 31. (kedd)	A program konkrét eredménye, hogy a gyermekek számára lesz egy biztos pont, ahol eltölthetik szabadidejüket. Kisberzsenyben kb 10-12 gyermeket érint. Kevesebb utcán csellengő gyermek.	Helyszín biztosítása	5 év	n.a.
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Családon belüli erőszak csökkentése	Családon belüli erőszak esetén a nők nem fordulnak a hatóságokhoz.	A település önkormányzata célul tűzte ki, hogy a rendőrség közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a bántalmazott nők figyelmét arra, hogy bántalmazás esetén kihez fordulhatnak, és milyen lehetőségeik vannak a bántalmazás megszüntetésére.	Bűnmegelőzési program A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030):	-településen élő nők feltérképezése és érdeklődésének felkeltése -rendőrség megkeresése és időpont egyeztetés -tájékoztató előadás megszervezése -folyamatos tájékoztatás szórólapokon	önkormányzat, rendőrség	2028. 10. 31. (kedd)	A bántalmazott nők segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül. Csökken a bántalmazások száma, illetve azok nem maradnak rejtve. Mivel jelenleg nincs tudomásunk bántalmazásról, remélhetőleg a településen nem is fordult elő, és ezt szeretnénk megtartani.	terem biztosítása	5 év	n.a.

						keresztül						
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Egészséges életmód napok megszervezése	A idők nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódra, táplálkozás formákra vonatkozóan.	A település lakóinak minél szélesebb rétegeit megismertetni az egészséges életmód alapelemeivel: egészséges étkezésre, a rendszeres testmozgásra, az aktív pihenésre, természetes gyógymódokra való figyelemfelhívás R: Tájékozódunk az idők igényéről. Igényfelmérést végzünk körükben. K: Az igényeknek megfelelő előadások, bemutatók megszervezése. H: Programok rendszeressé tétele.	Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030	településen élők érdeklődésének felkeltése Tájékoztatás folyamatos programok szervezése	házigondozó, önkormányzat, háziorvos, védőnő, rendezvényszervező	2028. 10. 31. (kedd)	Minél több résztvevő, főként idők bevonása. Kb. 15-20 fő. Szemléletváltás az életmódban és az étkezésben..	Hely biztosítása	5 év	n.a.
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Középületek akadálymentesítése	Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, Faluház, egy részének akadálymentesítése még nem történt meg	Az önkormányzat célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, akadálymentesítését.	Településrendezési terv, Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény	Magyar Nemzeti Felzárkóztatási Stratégia 2030	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.	önkormányzat	2028. 10. 31. (kedd)	Akadálymentesítés megvalósításával a fogyatékkal élők számára a közintézményekhez való hozzájutás megkönnyítése.	önerő, pályázati forrás	5 év	n.a.

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

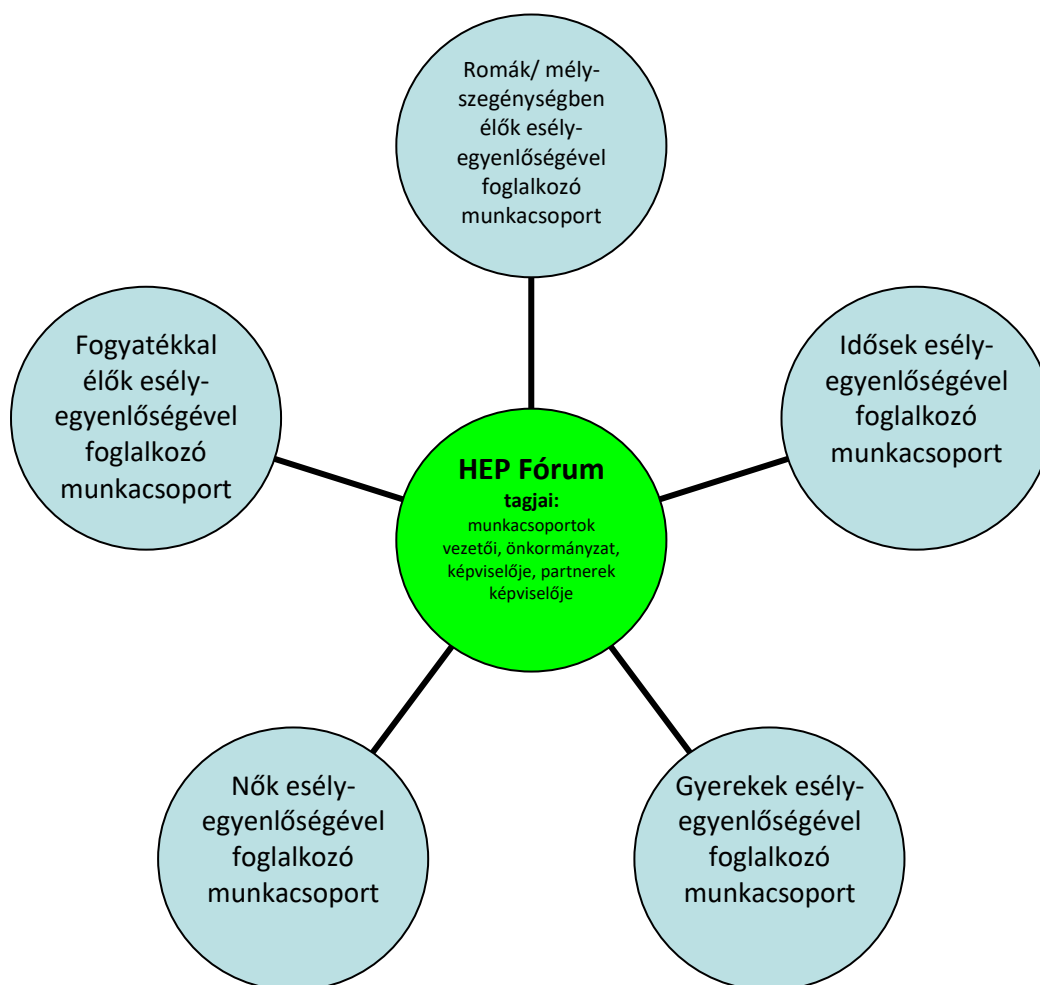
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.

- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Kisberzsény község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Kisberzsény község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a **24/2023. (XI.28.)** határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

A kötelező táblák és az összefoglaló IT tábla nem a melléklete a HEP-nek hanem az egységes szerkezetbe foglalt HEP kötelező eleme!

Kisberzsény, 2023. november 29.

Ferenczy Lajos
polgármester

ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
8477 KISBERZSENY SZÉCHENYI U.20.

Szám: Tv/66-23/2023.

K I V O N A T

Kisberzsény Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. november 28-án (kedd)
8,00 órai kezdettel megtartott **nyilvános** ülésének jegyzőkönyvéből

24/2023. (XI.28.) határozat

Kisberzsény Község Önkormányzatának Képviselő-
testülete Kisberzsény Község Helyi Esélyegyenlőségi
Programját (2023-2028) elfogadja.

Kmft.

Ferenczy Lajos sk.
polgármester

Szarka Gyula sk.
jegyző

A kivonat hitelélül:

Tüskevár, 2023. november 29.

Szarka Gyula
jegyző

